

AKTUALNO VPRAŠANJE

Vsi se še spominjamo veličastne manifestacije v prijazni dolinici — na Rupi pri Kranju, kjer smo pred dve leti leti proslavljali 20-letnico velike stavke tekstilnih delavcev. Udeleženci takratnega zborovanja so zadolžili Občinski ljudski odbor v Kranju, naj v dveh letih pripravi dostojen spomenik na ta pomemben dogodek. Poseben pripravljalni odbor, ki je bil imenovan pri ObLO, bo v kratkem pokazal uspeh svojega dveletnega dela. V so-

boto, 2. avgusta popoldne nameravajo odkriti spomenik, ki so ga postavili pred novo tekstilno šolo na Primskovem.

O tem, kakšen naj bo spomenik, je bilo v začetku več predlogov in variant, ali naj bi se le-ta združil s spomenikom NOB, ali naj se loči, ali naj bo v spomin tekstilcem zgolj spomenik ali kaka ustanova itd.

Končno so združili 2 predloga: samostojen spomenik tekstilnim delavcem in nova stavba za srednjo tekstilno šolo zraven. Gradbena dela sedaj kon-

čujejo in marmornati spomenik z veliko delavsko roko in letnicami stavke bo pred lepo, visoko tekstilno šolo vedno spominjal tekstilne delavce na trde in težke dni njihovih prednikov. To pa je važno. Vse prehitro pozabljamo nekdanje žrtve in težave, ki so bile potrebne za to, da imamo danes delavsko samoupravljanje, svobodo, možnost učenja, napredovanja in lepšega življenja.

K. M.

AKTUALNO VPRAŠANJE

Z žičnico na Krvavec

Se nekaj dni in stekla bo žičnica na Krvavec. Otvoritev tega pomembnega turističnega objekta bo 2. avgusta t. l.

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XI, ST. 55 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 18. JULIJA 1958

Žetev s kombajnom

Kombajn na njivi Kmetijskega posestva iz Podbrezj. Sprejaj je kombajnist, na levi pa njegov pomočnik; v eni uri bosta požela s kombajnom lahko tričetr hektara žita.

Nezdrave težnje v politiki zaposlovanja

V industriji, gozdarstvu, gradbeništvu in cestnem prometu se je povečalo število zaposlenih v kranjskem okraju v I. polletju za 1433 oseb, kar znaša 4,8% povečanje od lanskega povprečnega števila zaposlenih v omenjenih panogah. To povečanje je posebno veliko v industriji, kjer je že presežen letni plan zaposlitve novih delavcev za 4,5%. Od vseh novo sprejetih delavcev je v industriji zasedlo nekval. in polkval. delovna mesta 60%, v gozdarstvu 40%, v gradbeništvu pa celo 97%, kar pa je spričo gradbene sezone in nizke stopnje mehanizacije v tej panogi razumljivo. Veliko število novozaposlenih na nekvalificiranih in polkvalificiranih delovnih mestih v industriji pa nas lahko skrbi, saj vemo, da novi delavci na teh delovnih mestih ne bodo prispevali k takemu povečanju obsega proizvodnje, ki bi se odražala v po-

večanju storilnosti na 1 delavca v gospodarski organizaciji, stroki oziroma panogi.

Od vseh zaposlenih v industriji je 2,6% kmetijskih posestnikov in 11,1% oseb, ki živijo v družinski skupnosti s kmetijskim posestnikom. K le-tem ne prištevamo sedveda delavcev, ki stanujejo pri kmetih in jim delajo za hrano in stanovanje v prostem času. V prvem polletju je sicer zapustilo industrijo 10% kmetijskih posestnikov, vendar se je na novo zaposlilo 9% oseb, ki živijo s kmetijskimi posestniki in skupnem gospodinjstvu. Razmerje med zaposlenimi kmetijskimi posestniki v industriji in osebami, ki živijo v gospodinjstvi skupnosti posestnika in so zaposleni v industriji, znaša 1:4.

Na 7 delavcev v industriji pride na področju kranjskega okraja 1 delavec — kmet, zaposlen v industriji. Da ima delavec dohodek vsaj v obliki kmetijskih proizvodov, je vsakomur jasno. Zato je življenjska raven teh delavcev višja kot življenjska raven drugih delavcev. Povečanje komunalnih potreb pa naglo narašča zaradi naraščanja števila zaposlenih ne glede na njihovo poreklo — medtem ko

zaradi prevelikega števila novozaposlenih delavcev proizvodnja na enega delavca stagnira. Pri takem povečanju števila zaposlenih zaradi stagnacije produktivnosti se zmanjšuje tudi čisti dohodek na zaposlenega v gospodarskih organizacijah. To pomeni, da s tako politiko zaposlovanja kolektivni zmanjšujejo možnosti za povečanje življenjske ravni zaposlenih, kar se bo odrazilo na realni vrednosti osebnih dohodkov in zaostritvi problemov komunalnega standarda. Od vseh novo zaposlenih delavcev je sklenilo na zakoniti način delovno razmerje samo 70% delavcev.

Zato je nujno potrebno, da delavski sveti pri sprejemu novih delavcev v bodoče upoštevajo ne samo, zakonita določila, temveč tudi ekonomske pokazatelje kot n. pr. to, koliko se bo povečala storilnost in s tem v zvezi čisti dohodek na 1 zaposlenega. Pri sprejemu novih delavcev pa bodo morali paziti, da sprejmejo predvsem nezaposlene delavce iz vrst mestnega prebivalstva, ne pa delavce kmečkega porekla, da s tem ne povečujejo komunalnih problemov in zavirajo porast kmetijske proizvodnje. O.

Bled za občinski praznik

Danes, 17. julija so fanfare z blejskega gradu slovesno naznanile začetek praznovanja občinskega praznika na Bledu. Za tem so se zbrali odborniki obeh zborov k slavnostni seji Občinskega ljudskega odbora. Po seji bo žalna svečanost s polaganjem vencev na pokopališču padlih borcev in talcev. Zvečer pa bo na gradu koncert letoviškega orkestra — godbe na pihala iz Zagreba.

Praznovanje bo trajalo do 22. julija. V petek, 18. julija bo v dvorani Kazine nastopil kvintet bratov Avsenikov, v soboto, 19. julija pa se bo začela velika mednarodna veslaška prireditev, veslaški troboj Nemčija, Avstrija, Jugoslavija. Veslaška prireditev se bo nadaljevala tudi v nedeljo. Zvečer tega dne bo na jezeru blejska noč z razsvetljavo in bengaličnim ognjem. 21. julija bo po prihodu partizanskih patrolj veliko slavnostno zborovanje pred Kazino. Ob pol devetih zvečer pa bo v dvorani Kazine koncert slovenskega okteta. Zadnji dan praznovanja, 22. julija bo še plavalna prireditev, štafeta plavalcev ob obali jezera na progi Zdraviliški park, Kazina, Toplice in nazaj. Za večerom jugoslovanskih plesov in pesmi bo praznovanje zaključil ansambel Svobode z Jesenic. -jb

Skrb za ljudi se lepo obrestuje

VSAKO SEZONO SE MNOGO DELAVCEV VRNE V LIP BLEDE, KI SKRBI ZA NJIHOVE ŽIVLJENJSKE POGOJE IN STROKOVNO RAST

Zaradi sezonske narave gozdarskega dela ima Gozdno gospodarstvo Bled težave z zaposlovanjem sezonske delovne sile. Spričo tega, ker je podjetje na močnem industrijskem območju, težko dobiva domačo sezonsko delovno silo. Podjetje stremi za to, da bi sezonska delovna sila postala čim bolj stalna, ker jo je le na ta način, da se vsako leto vrača na ista delovna mesta, mogoče priložiti na določena dela. Če so sezonski delavci zmeraj in zmeraj novi, je razumljivo učinek dela znatno manjši. V zadnjih letih je podjetju uspelo pridobiti precejšnje število sezonskih delavcev, ki se leto za leto vračajo na ista delovišča med njimi nekateri že celih deset let.

Podjetje je namreč prisiljeno vsako leto najeti kakšnih 500 delavcev v času, ko se začenja sezonsko delo v gozdovih. Le-ti prihajajo največ od drugod: iz Prekmurja, Dalmacije itd. Sedva je potemtakem za podjetje precej težavno vprašanje, kako preskrbeti vsem tem ljudem stroho. Zato je Gozdno gospodarstvo Bled pričelo graditi pred nedavnim za te delavce stanovanjski zgradbi v Zgornjih Gorjah in v Bohinjski Bistrici. Z izgradnjo teh dveh stanovanjskih blokov bodo pridobili 16 novih stanovanj za delavce.

Gozdno gospodarstvo Bled pa skrbi tudi za strokovno izpopolnjevanje delavcev. Zlasti lani so bili v tem pogledu doseženi precejšnji uspehi. Več delavcev je obiskovalo seminarje, ki jih je prirejalo podjetje samo z lastnimi predavatelji — gozdarskimi

Številni ljudje bodo svoj letni dopust preživel ob prijetnem in mi'avnem »Sobčevem bajerju«

Podjetje skrbi tudi za razvedrilo in oddih svojih delavcev. V Piranu gradi počitniški dom, ki ga bodo odprli že letos 15. julija. Morda malokatero stroko delavci delajo v tako težkih okoliščinah, kot so to ravno gozdni delavci. Venomer so izpostavljeni raznim vremenskim nepravilnostim, zato je njihovo zdravje čestokrat ogroženo. Zraven tega pa živijo daleč od središč — kulturnih in zabavnih — v oddaljenih gozdovih Pokljuke, Jelovice, Mežaklje in drugod. Zato so toliko bolj potrebni oddiha v kulturnem središču. Podjetje jim bo omogočilo, da ga bodo lahko preživeli v svojem počitniškem domu dokaj poceni. jb

Na prijeten oddih

NAŠ RAZGOVOR

Na Bledu še enkrat več gostov kot lani

V dneh od 17. do 22. julija praznujejo v blejski občini svoj praznik. Za to priložnost mam je tajnik Franc Smid odgovoril na nekaj vprašanj.

»Kaj menite o razvoju gostinstva in turizma v zadnjih letih in kakšna je nadaljnja perspektiva teh dvuh panog gospodarstva v blejski občini?«

»V minulih letih, predvsem pa v letošnjem, sta gostinstvo in turizem na Bledu dosegla precejšen napredek. Pri tem moram poudariti pridobitev novih gostinskih lokalov: Blegaš, Trst, bar, Union itd., in nekaj moderno urejenih trgovin. Vprašanje cenejše prehrane za domače goste je letos kar ugodno urejeno, saj je v nekaterih obratih moč dobiti posamezne obroke hrane ali celodnevni pension po dostopnih cenah. Tudi raznih kulturnih in zabavnih prireditev je letos neprimerov več, saj je vsak dan kaj kvalitetnega na sporedu. Uspeh turizma v letošnjem letu je razviden iz podatkov o številu gostov v maju, juniju in juliju. Že v teh mesecih smo zabeležili za 100% boljši obisk kot lani v tem času.«

»Ali je v prihodnjem letu predvidena gradnja gostinskega lokala s kavarno in družbenimi prostori kot je bilo to napovedano že za letošnje?«

»Gradnja gostinskega lokala s kavarno in družbenimi prostori se je zataknila že pri lokaciji, tako da je sedaj malo verjetno, da bi to zgradbo v kratkem času začeli graditi.«

»Kaj lahko poveste o pripravi za sestavo perspektivnega plana ObLO Bled?«

»Osnutek perspektivnega plana gospodarskega razvoja občine Bled za obdobje 1957 do 1961 je izdelan in so ga prav v teh dneh obravnavali pristojni sveti občinskega odbora. Predlog za ljudski odbor kot so ga sprejeli sveti je že pripravljen in ga bosta po vsej verjetnosti obravnavala oba zbora na seji 23. julija.«

»Kakšno je delo organov samoupravljanja, svetov in odborniških komisij pri občinskem ljudskem odboru?«

»V obdobju po volitvah se je delo samoupravnih organov občine kar uspešno uveljavilo. Problematika v zvezi s sprejetjem občinskega družbenega plana za leto 1958 in

sestavljanje perspektivnega plana je precej razgibalo delo zlasti nekaterih svetov, kakor, denimo, sveta za družbeni plan in finance, za komunalne in stanovanjske zadeve, sveta za blagovni promet in turizem, za kmetijstvo, za obrt in industrijo in še drugih. Pri delu v teh organih se je v obdobju po volitvah pokazala velika osebna pobuda nekaterih članov teh organov in odbornikov, ki so se s svojo samoiniciativnostjo uspešno uveljavili pri reševanju raznih konkretnih problemov v občini.«

»Kako si občinski ljudski odbor prizadeva za izboljšanje materialne pogoje šolstva in zdravstva?«

»Organi občinskega ljudskega odbora, pristojni za šolstvo, že dalj časa ugotavljajo, da predvsem šola v Gorjah, na Bohinjski Beli in v Ribnem nimajo urejenih sanitarno higienskih in drugih potrebnih naprav. Za odpravo teh pomanjkljivosti je ljudski odbor pred nedavnim najel pri kreditnem skladu za zidanje stanovanjskih hiš 4,5 milijona dinarjev. S temi sredstvi bodo šole poskušale v času počitnic opraviti najnujnejša dela.« -jb

TE DINI PO SVETU

V ponedeljek je predsednik ZAR Naser odpotoval z Brionov v Kairo. Gamal Abdel Naser se je kot gost predsednika Tita mudil pri nas 13 dni ter je imel z našim predsednikom prijateljske razgovore.

Radijske postaje bližnjevzhodnih dežel so v ponedeljek poročale, da je ponoči prišlo v Iraku do državnega udara. Strmoglavili so monarha in razglasili republiko. V oddaji bagdadskega radia je rečeno, da je iraška vojska odstavila kralja Fejsala in ministrskega predsednika Nuri Saida.

V ponedeljek so v Parizu svečano proslavili francoski narodni praznik 14. julij — obletnico zavzetja zloglasne temnice Bastilije leta 1789. Proslavi obletnice so dali letos uradno značaj »francosko-alžirskega bratstva«. Iz Alžira so za to pripeljali v Pariz 4.000 Alžircev, ki so služili v francoski vojski v prvi in drugi svetovni vojni.

Komisija opazovalcev OZN v Libanonu je v ponedeljek zahtevala od generalnega sekretarja Hamarskjolda, naj pošlje v Libanon še 25 opazovalcev. Semkaj bodo poslali tudi nov kontingent opreme za opazovalce OZN.

Na kanadskem letališču Rimuski je v ponedeljek izbruhnil požar. Zgorelo je 5 letal tipa »Dakota« in upravno poslopje letališča.

Predsednik Južnoarabske lige Mohamed el Džifri je poslal OZN brzojavko, v kateri poziva na pomoč »proti britanski agresiji na Lahedž«. V brzojavki obsoja ravnanje britanske vlade z laheškim sultanom Alijem Abulom Karimom. Džifri pravi v brzojavki, da so britanske čete 18. aprila zasedle sultanat Lahedž, največjo državo v adenskem protektoratu.

Indonezijske vladne čete so obkobile mesto Tondano, eno zadnjih oporišč na severnem Celebesu. Postojanke vladnih čet so oddaljene 2 do 3 km od mesta.

Predsedniku republike Josipu Brozu-Titu je v sredo dopoldne izročil poverilnice prvi veleposlanik kraljevine Kambodže v Jugoslaviji Var Kamel.

V sredo je odpotoval v Varšavo sekretar ZIS za promet in zveze Peko Dapčević s skupino svojih sodelavcev. Peko Dapčević se bo mudil na Poljskem 14 dni kot gost poljskega ministra za plovbo in vodno gospodarstvo Darskega. Ob tej priložnosti bo imel razgovore o sodelovanju med obema deželama na področju prometa.

V zahodnonemški industriji jekla odpuščajo delavce, ker se je zmanjšalo število naročil. V porurskih tovarnah so odpustili okrog 6.000 delavcev. Dnevna proizvodnja jekla se je zmanjšala za okrog tisoč ton.

Na Cipru so v sredo razveljavili stroge varnostne ukrepe, ki so zadnje dni hromili življenje na otoku. V Nikosiji in Famagusti pa je še vedno v veljavi policijska ura. Kljub temu pa je prišlo na otoku do novih spopadov.

IZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - CDGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 397 — TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 607-70-1-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NARČNINA 600 DIN, MESEČNA NARČNINA 50 DIN

LJUDJE IN DOGODKI

Grožnja svetovnemu miru

Ameriška intervencija v Libanonu je po vsem svetu povzročila veliko zaskrbljenost. To dejanje je bilo namreč, kakor pravi izjava naše vlade, zasnovano in storjeno mimo Organizacije združenih narodov. Ustvarilo je še večjo napetost na Bližnjem vzhodu in grozi, da se spremeni v svetovni konflikt. Da bi pokazali svojo odločnost, govorijo danes tudi v ZDA, da bi spor lahko pripeljal do svetovnega požara. Povedali so celo, da je ves njihov bojni stroj v pripravljenosti. Naznanili so torej skoraj brez ovinka, da so za obrambo svojih položajev na Bližnjem vzhodu, za obrambo dobičkov petrolejskih družb, pripravljivi tvegati svoj lastni obstoj.

Predsednik Eisenhower se je v svoji poslanici, ki jo je pred dnevi naslovil na ameriški kongres in ameriško ljudstvo, skušal opravičiti, češ, da je bil ta korak potreben zaradi obrambe načela pravičnosti in mednarodnega prava, od katerih sta odvisna mir in mednarodni napredek.

Te neprepričljive besede pa so svetovno zaskrbljenost še povečale. Amerika se je tako lotila istega posla, ki ga je obsodila

ob anglo-francoskem napadu na Egipt. Gre v bistvu za isto stvar, za velikanske koristi, ki jih imajo nekatere zahodne države na Bližnjem vzhodu.

Izkrcavanje čet na libanonsko ozemlje so izvedli s prevezo obrambe ameriških državljanov. Toda splošno mnenje objektivnih opazovalcev je, da življenja teh ljudi niso bila v nevarnosti in celo to, da je bil libanonski notranji spopad pred rešitvijo. Glavno geslo upornikov je bilo: »Predsednik Samun mora iti in v deželo se bo spet vrnil red in mir!« In Samun bi odšel. 24. t. m. bi parlament izvolil novega predsednika in to ne bi mogel biti Samun, ker ustava ne dovoljuje ponovne izvolitve istega predsednika.

Da je bila dežela blizu pomirje, dokazuje tudi akcija ZN. Njeni opazovalci so ugotovili, da med uporniki ni tujih državljanov in da tu ne gre za nekakšen tuj napad na libanonsko republiko. Samun je sicer trdil nasprotno in je celo poslal nekaj dokazov Združenim narodom. Toda ti dokazi so bili taki, da jih ni bilo mogoče upoštevati.

Dejstvo je, da gre v libanonu izključno za notranji spor. Najvplivnejši Libanonci so na stra-

ni upornikov. Samuna obsojata tudi oba verska poglavarja: maronitski in muslimanski. Med uporniki je celotno plemo Druzov, znano po svoji bojevitosti. Za tisto, kar so ti ljudje doslej napravili, zares niso potrebovali zunanje pomoči, toli'ko bolj ne, ker bi se z izvolitvijo novega predsednika položaj popravil in normaliziral.

Tuja intervencija je zdaj ta položaj izredno zapletla in vzbudila skrb o pravih namenih te velikanske vojaške demonstracije. Da gre za velike reči, pričra mrzlična dejavnost v zahodnih glavnih mestih. Britanska vlada se je v 48 urah sestala kar petkrat in njen zunanji minister je odletel predvčerajšnjim zvečer v Washington na vabilo ameriškega zunanjega ministra.

Najboljši izhod iz tega nevarnega položaja bi bil takojšen poseg Organizacije združenih narodov. Upajmo, da se stvari ne bodo poslabšale. Ameriške čete so se sicer izkrcale, niso pa šle daleč od obale. Pred ZN je torej izredno odgovorna naloga. Vsi tisti, ki so toliko let prisegali svoj privrženost načelom ZN, naj sedaj dokažejo iskrenost svojih besed.

IVAN LAH

kratko, vendar zanimivo

TURISTIČNI TEDEN V BESNICI

Turistično društvo v Besnici je pripravilo poseben turistični

teden na svojem področju, in sicer od 13. do 20. julija. Največja letošnja skrb tega društva je, da bi pri privatnikih zagoto-

vilo čimveč sob za goste.

Ob zaključku Turističnega tedna v nedeljo, 20. julija popoldne bodo pri slapu Šum priredili posebno zabavo. V soboto zvečer pa bodo pri novem Zadrženem domu prikazovali razne filme.

POHOD PLANINCEV V KOKRO

V okviru Dneva vstaje, 22. julija, ko bo v Kokri svečanost v spomin na prve borbe, požige in streljanja talcev v tem kraju, pripravlja Planinsko društvo v Kranju pohod članstva v Kokro. Na pohod so povabili vse sindikalne organizacije terenske odbore SZDL in šole.

Skupine planincev bodo zjutraj, pred začetkom proslave, 22. julija, prihajale v Kokro iz sedmih smeri. Nekatere skupine bodo z žičnice že prejšnji dan šle preko Kravca in se naslednje jutro vrstile v Kokro. Drugi bodo prihajali v Kokro čez Čemšenik, čez Javorjev vrh, prek Davovca, Štefanje gore in preko Tupalič. Začetek pohoda bo za večino planincev iz Cerkele, Preddvora in iz drugih krajev, do kamor jih bodo prevozili s tovornjaki. K. M.

PROSVETNEMU DRUŠTVU LASTNE PROSTORE

Na Lazah v Tuhinjski dolini je v prostorih, ki so last tamkajšnjega prosvetnega društva, mizarska delavnica podjetja »Menina«. Prosvetno društvo si prizadeva, da bi v lastnih prostorih uredilo kino dvorano in gledališki oder, saj vsa Tuhinjska dolina ne premore enega prosvetnega doma. Mizarskemu podjetju je občina dodelila parcelo za zgraditev delavnice.

»IZBERITE POPEVKO« NA BLEDU

Radio-televizija Ljubljana prireja v soboto, 19. julija v dvorani Kazine na Bledu javno glasbeno oddajo »Izberite popevko«. Poleg radijskega jazz ansambla, kvinteta Jožeta Kampača in ansambla Mojmirja Seta bodo na reviji nastopili tudi pevci: Marijana Držaj, Majda Sepe, Jelka Cvetežar, Betty Jurkovič, Nino Robič in drugi. -j-

ODLIČNI REZULTATI GOLOBOV-PISMONOŠ IZ KRANJA

Klub rejcev golobov-pismonoš »Kurir« iz Kranja se marljivo pripravlja za zvezno tekmovanje golobov - pismonoš Beograd - Kranj. Do sedaj so golobi opravili več uspešnih poletov (Zagreb - Kranj 140 km - 2 uri 5 minut, Novska - Kranj 270 km - 4 ure 17 minut, Slavonki Brod - Kranj - 336 km - 5 ur 20 minut, Vinkovci - Kranj 400 kilometrov - 6 ur 30 minut). V prihodnjem tednu bo start golobov - pismonoš v Beogradu. Proga Beograd - Kranj bo dolga 600 km in zelo naporna, predvsem zaradi vročine.

Razveseljivo je, da ima ta šport vedno več ljubiteljev, posebno med mladino.

Turistična dejavnost v Besnici bo odslej lahko še uspešnejša, ker je v novem Zadrženem domu tudi gostišče in precej prenočišče za goste

OBRAZI IN POJAVI
„MOJA ROKA DALEČ SEŽE!“

»Dolgo se nisva videla,« sem ga pozdravil. »Ja, dolgo,« je z zamolklim glasom ponovil. Potlej je molčal.

Prémolk sem izkoristil in se mu s strani zazrl v obraz. Bil je pijan; ne močno, vendar toliko, da pijanosti ni mogel utajiti. Pozibaval je glavo, kot bi se nečemu čudil. Morda praznemu kozarcu pred seboj? Čez čas me je pogledal in se trudno nasmehnil. Nič veselega ni bilo v njegovem nasmehu.

»Tri ali štiri mesece se nisva videla,« je prvi prekinil tišino. »Veš, Gorenjski sem dal slovo. Naveličal sem se večnih voženj gor in dol. Zda sem tu.«

Čez ramo se je ozrl po pivcih, ki so se vzdolž točilne mize živahno pomenkovali. Nato je naročil pijače.

»Piješ? Kot vem, nisi bil nikoli preveč naklonjen pijači,« sem se oglašil. Trdil sem se, da bi bil moj glas kar najbolj ravnodušen.

»Ja, pijem,« je prav tako ravnodušno odgovoril.

»Kaj pa naj bolj pametnega počnem ob tej uri?«

Potislil je rokav z zapetja in pogledal na uro. Bilo je nekaj čez enajsto, dopoldne.

»Hudičovo počasni se vleče čas! Veš, če pijem, gre hitreje,« je modroval.

»Imaš dopust?« sem vprašal.

»Dopust, kaj pa drugega! Ze tri mesece. Pa ga bom še imel. Bodo že poskrbeli za to.«

»Kako? Si mar bolan?« sem vrtal dalje.

Ni odgovoril. Sukal je kozarec med prsti in topo buljil predse. Podoba je bila, da je hote ali nehote preslišal moje vprašanje. Ponovil sem ga. Tudi zdaj je molčal. Čez čas se je premaknil. Olajšujoče je vzdihnil, potlej je začel.

»Se spominjaš, ko sem ti jeseni pravil, da se nameravam posloviti od tovarne. Vožnja v službo mi je začela presaditi.«

Ko je videl, da nimam namena ugovarjati, je nadaljeval:

»Napisal sem odpoved. Še isti dan me je poklical direktor. Po vsej sili me je hotel prepričati, da je moja namera nesmiselna. Tudi povišanje plače mi je obljubil. Trdil je, da sem v knjigovodstvu, kjer sem delal 5 let, nenadomestljiv. Nisem popustil. Vztrajal sem pri odpovedi. Skliceval sem se na bolno mater v Ljubljani... in, kaj vem, kaj sem še navedel v svojo obrambo.«

»Pa ti je uspelo? Saj te proti volji ne morejo zadržati v podjetju,« sem pomagal braniti njegove pozicije.

»Uspelo mi je. Celu na enomesečno odpoved so pristali. Ko pa sem odhajal iz podjetja, mi je dejal direktor:

Pojdite, le pojdite! Toda zapomnite si — moja roka daleč seže!

Sprva mi njegova grožnja ni povzročala skrbi, potlej se je pa začelo.«

V dušku je izpraznil kozarec, potem je nadaljeval.

»Dobro službo sem imel na vidiku. Potrebovali so človeka z mojim ikvalifikacijami. Vložil sem prošnjo na upravni odbor podjetja. Nekaj dni, so dejali, naj počakam. In rezultat? Čez nekaj dni so mi odgovorili, da so, žal, vsa mesta, ki bi ustrezala moji kvalifikaciji, zasedena. Nisem se dal oplahiti s prvim neuspehom. Sem bil pač o potrebah po delovni sili v tem podjetju napačno obveščen. No, nekaj dni za tem sem potrkal na druga vrata. Vse je šlo kot po maslu. Ko pa bi moral službo nastopiti, se je nekaj zataknilo s tarifnim pravilnikom, češ da niso planirali toliko mest.

V tretje gre rado! Tudi tokrat so šla moja prizadevanja po vodi in z njimi vred dva meseca brezplodnega čakanja. Veš, sprva si nisem delal problemov iz vsega tega. Imam pač smolo, sem se tolažil. Ko me je pa še četrtrič spodneslo, sem jel vrtati za vzroki. Močno sem začel dvomiti, da bi me spremljalo zgolj nesrečno naključje.

Segel je v žep in mi pomolil pismo.

»Na, beri! To je odgovor na vprašanje, čemu dva meseca zaman vprašujem po službi.«

Razgnil sem pismo in bral.

»Karakteristika tovariša N. N., ki je bil pred časom zaposlen v našem podjetju, žal ni posebno ugodna. Efekt njegovega dela je minimalen, ukazov predstojnikov ne upošteva, je površen, v službo prihaja kdaj pa kdaj v opitem stanju, pogosto izostaja iz službe itd. Razen tega je vnašem podjetju zagrešil dejanje, ki ga zaradi zaupnega značaja ne bomo ponavljali.

Ko sem prebral dokonca, mi je pogled obtičal na podpisu direktorja. Spomnil sem se tiste grožnje: »Zapomnite si — moja roka daleč seže!«

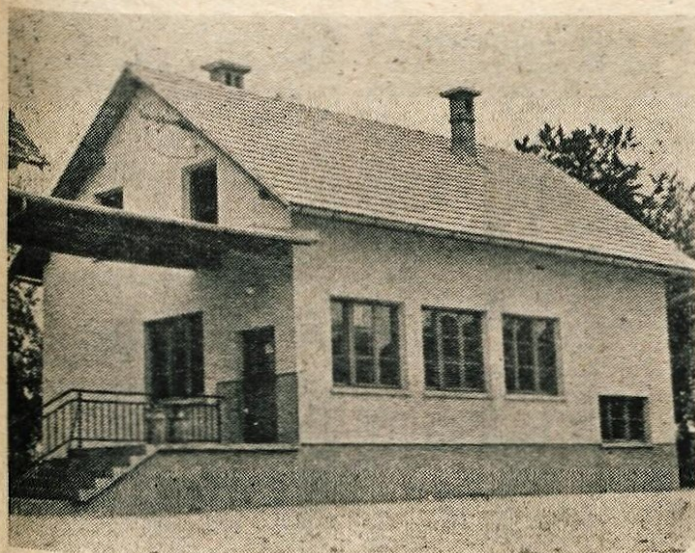
Kako je moj znanec prišel do pisma, nisem vprašal. Vem pa, da je pozneje krepko udaril po direktorjevi roki, »ki je predaleč segala.« om.

V Šenčurju so zgradili novo zbiralnico mleka

Potrebo po večji in sodobnejši zbiralnici mleka občutijo v Senčurju in okolici že dolgo. Kme-

tega zneska je zadruga dala iz svojega dobička in investicijskega sklada, ostalo pa je krila s

posojilom.

Pred zbiralnico so postavili tudi vozno tehtnico, ki je bila Senčurjanom več kot potrebna.

-an

V Kranju do l. 1961 še 900 novih stanovanj

Občinski ljudski odbor Kranj je nedavno razpravljal o gradnji stanovanj v prihodnjih letih

Stanovanjska kriza je v kranjski občini zelo huda. Na stanovanjski upravi, pri podjetjih in pri krajevnih uradih je še zmeraj več kot 2.000 upravičenih prošenj za stanovanja. Hkrati pa neprestano zidajo vsa zadnja leta. Toda vsako leto, tako kažejo podatki zadnjih 10 let, ima Kranj 500 prebivalcev več. Se pravi, če bi sezidali letno 190 stanovanj, bi komaj zadostili prirastku in ne bi zboljšali stanja. Zato je predvideno, da bo do l. 1961 na razpolago 1.393 milijonov dinarjev za stanovanjsko gradnjo. Seveda je potrebno, da se ta denar čim varčneje porabi. Prav zato so na seji ObLO razpravljali o tem in sprejeli začasna navodila. S temi navodili skušajo omejevati drage gradnje in usmerjati gradbeno dejavnost v smotrnejšo, ustrežajočo obliko, kar je potrebno zaradi varčevanja z denarjem in materialom, pa tudi zaradi vsklajevanja zahtev urbanističnih načrtov in podobno. Predvidevajo, da bo do 1961 l. zgrajeno še 900 stanovanj. Se-

veda so tu mišljene tudi gradnje posameznih podjetij in organizacij, kot tudi individualna in združna gradnja, ki naj bi dobila pomoč iz skupnih sredstev.

ŠE ZMERAJ PREDRAGO

Gradbeni stroški so še zmeraj preveliki. Kvadratni meter stanovanjske površine še zmeraj stane 25 do 30 tisoč dinarjev, tako da se povprečna cena za stanovanje suče od 1.750 do 2.100 tisoč dinarjev. Na seji ObLO je bilo govora o možnostih za pocenitev, seveda s prizadevanjem vseh, ki posredno ali neposredno sodelujejo pri gradnjah. Tu pride lahko v poštev tipizacija načrtov in gradbenih elementov, opreme, smotrnejša združna gradnja in podobno. Hkrati naj bi ne gradili stanovanj prevelika. Tako predvidevajo, naj bi bilo od 900 stanovanj 90 garsonih in samskih sob, 225 enosobnih in 495 dvosobnih stanovanj. Trisobnih stanovanj, ki so prevelika in v glavnem torišče sostanovanjskih

in podstanovanjskih težav, pa naj bi bilo le 7%.

POSLEDICE NESMOTRNE INDIVIDUALNE GRADNJE

V zadnjih letih se je tudi v občini Kranj zelo razširila individualna gradnja. To je sicer pohvalno. Toda pokazalo se je pa tudi to, da take gradnje marsikdaj niso smotrne. Čeprav so lokacijo gradenj že skušali vsaj delno usmerjati, so vendar gradnje majhnih, raztresenih hišic zasedle dokajšnje kmetijske površine. Se huje pa se to kaže v komunalni ureditvi. Marsikdo je začel graditi s samo željo — lastno streho nad glavo. Toda zdaj, ko to ima, hoče še kanalizacijo, vodovod, telefon, elektriko, cesto itd. Te težave posameznikov pa predstavljajo dokajšen materialen in urbanističen problem za skupnost in hkrati kažejo, da take gradnje kot jih vidimo okoli Senčurja, Kokrice in drugod, niso tako poceni. V prihodnjih letih, kot je rečeno v začnih navodilih, naj bi poskrbeli za večjo smotrnost in načrtnost pri individualnih gradnjah.

SE ZADRUŽNA GRADNJA »NE OBNESE«?

Tako mišljenje se je v Kranju vkoreninilo in ostalo. V Ljubljani, pa tudi v drugih krajih, so se združne stanovanjske zadruge dobro obnesle. Seveda v skupni gradnji. Zlasti pri vrstnih hišicah kot jih vidimo iz avtobusa v Zgornji Siški. Tu je bila možna skupna uporaba mehanizacije, dovoz materiala in koordinirano delo vseh združnikov in njihovih svojcev. V Kranju pa so se javili posamezni združniki, da bi gradili na raznih koneh in krajih. Skupno je bilo samo posojilo. To pa je vse premalo. Zato so take zadruge kot »neuspešne« opustili. Zdej pa mislijo spet nanje. Seveda v drugačni obliki, ki naj bi res nudila članstvu pomoč in zmanjšale gradbene stroške.

Kdo bo plačal?

Stanovanjsko poslopje poleg Okrajnega ljudskega odbora v Kranju je bilo že skoraj gotovo. Na vrsto so prišli mizarji škofjeloškega podjetja »Jelovica«, ki naj bi postavili vrata. Vrata, ki so jih izdelali po točnih merilih v podjetju, so pripeljali v stavbo lepo izgotovljena.

Ko pa so jih začeli vrteti na tečajih in zapirati, so ugotovili, da so vrata za malenkost preobila, preširoka in da se ne zapirajo.

Spet so jih sneli, jih začeli stružiti. Ko so jih spet nataknil na tečaje, so ugotovili drugo napako: vrata so bila to pot preozka. Investitor se je uprl.

Seveda, vrata so ponovno sneli in jih vseh 62 spet naložili na tovarnjak ter odpeljali nazaj v Škofjo Loko. Tam so na vsa vrata ponovno prilepili letvice ustrežajoče debeline.

Tokrat, to je bilo pred meseci, je bilo govora o tem med delavci podjetja, na gradbišču te hiše. Danes pa, kot da se je na to pozabilo.

Vprašanje pa je, kdo bo plačal tako škodo: ponovni prevoz vrat, popravilo, zamudo, kdo bo plačal nepotrebno delo na gradbišču, da ne govorimo o posledicah zakasnitve del. V »Jelovici« še do pred nekaj dnevi niso vedeli izida. Zaslišali so mizarje, ki so stružili in postavljali ta vrata, in, kot so povedali, niso še ugotovili, kdo je kriv in kdo bo plačal.

Gre za osebno, individualno odgovornost vsakega posameznika na njegovem delovnem mestu. Po liniji najmanjšega odpora, da bi se ne zamerili enemu ali drugemu, prealiti stroške takih del na kolektiv, pomeni odstopati od tega načela in nasprotuje nagrajevanju vsakega delavca po njegovem učinku. To ni samo vprašanje teh vrat, marveč sploh vprašanje v našem gospodarstvu. Zaostritev individualne odgovornosti na slehernem delovnem mestu v podjetju je zelo važna stvar. Prepustanje in odstopanje od tega načela je le posledica slabe organizacije dela, pomanjkanje evidenc in podobnih slabosti, ki omogočajo, da se površnost in malomarnost posameznika lahko skrije za hrbet kolektiva.

K. M.

Mesar in potrošnik na slepem tiru?

POMANJKANJE MESA POSTAJA BOLJ IN BOLJ OBCUTNO — ODKUPNA DISCIPLINA POVSEM POPUSTILA — POMANJKANJE MESA OGROŽA TURIZEM — KDO BO KOS NASTALEMU POLOŽAJU?

Spričo bolj in bolj zamotanih razmer, v katere je zašla prekrba gorenjskega prebivalstva z mesom, je bila v ponedeljek, 14. julija, na pobudo okrajne Trgovinske in Obrtne zbornice sklicana v Kranju konferenca, ki so se je udeležili predvsem predstavniki mesarskih podjetij z Gorenjske, zastopniki obeh zbornic, tržnega inšpektorata in drugi. Na konferenci so razpravljali o preskrbi gorenjskega prebivalstva z mesom.

Da bi bili potrošniki pravilno poučeni o nastalih razmerah, ki jih v mnogih primerih tolmačijo docela napačno, jim bomo skušali z delno osveštiljivo tokratnih razgovorov prikazati stvar v pravi luči.

Prvi del razgovorov je bil posvečen odkupni disciplini mesarskih podjetij, ki pri nakupovanju klavne živine, mašone brez izjem, bolj ali manj grobo kršijo uredbo o odkupovanju kmetijskih pridelkov. Na ta očitek pa so predstavniki mesarskih podjetij dokaj ostro reagirali. Bili so mnenja, da so spričo razmer, ki vladajo pri odkupovanju klavne živine, prisiljeni kršiti odkupno disciplino, predpisano z uredbo o odkupu kmetijskih pridelkov in z dogovorjenimi odkupnimi cenami klavne živine. Kmet pač prodaja živino tistim ponudnikom, ki so jo pripravljeli plačati po cenah, ki so zanj najugodnejše. To preplačevanje živine pa je neizogibno, zlasti če hočejo mesarska podjetja zagotoviti potrošnikom minimalne količine mesa. Seveda pa takemu preplačevanju živine nujno sledi tudi podražitev mesa.

Naslednji zagovor mesarskih podjetij, kar zadeva odkupno disciplino, je trditev, da je klavne živine na Gorenjskem razmeroma malo, zato jo pač kmetje prodajajo le kupcem, ki ponudijo najvišjo ceno. Zatorej mesarska podjetja trdijo, da so očitki potrošnikov na rovaš teh podjetij neupravičena, ker je treba zadevo poznati od več strani.

Težave pri odkupu živine so še huje, zato, ker kmetje v mnogih primerih raje odprodajo živino velikim potrošnikom (podjetjem, bolnicam, počitniškim domovom, delovnim brigadam itd.), ki čisto ponudijo višjo ceno, kot jo lahko plačajo mesarska podjetja.

Letes manj suhe krme

Letošnja pomladanska suša je povzročila precejšnjo škodo tudi na travi. Po mnenju strokovnjakov bo letos za tretjino manj suhe krme kot lani. Zlasti prizadeti so bili tisti travniki, ki so na peščenih področjih. Trava je dobro obrodila le tam, koder je zemlja močvirnata. Sele dež, ki je večkrat padel po prvi košnji, je travi omogočil hitrejši rast, vendar je ostala bolj redka.

Da bi nadoknadili primanjkljaj krme, je Zadruga poslovna zveza v Kranju sklenila s tovarno močnih krmil v Ljubljani pogodbo za odkup močnih krmil, da jih bo zadoščalo za vso Go-

Razprava je opozorila tudi na to da, spričo izčrpanih zalog v klavnih ni moč zadovoljivo oskrbovati z vsemi vrstami mesa gostinskih obratov v turističnih krajih, kar seveda lahko neugodno vpliva na turizem.

Med razpravo se je pojavila tudi ugotovitev, da se bo zaradi pičlega odkupa klavne živine nujno zmanjšala tudi proizvodnost mesarskih podjetij, ki lahko omajajo njihovo rentabilnieto.

Predstavniki mesarskih podjetij so sklenili, da bodo s to problematiko seznanili tudi vse pristojne organe.

S. Š.

Želja marsikoga: vespa s kabino

Zaključen je II. sejem prometnih sredstev v Ljubljani

Od 4. do 13. julija letos je bil v Ljubljani že II. specialni sejem prometnih sredstev. Tokrat je bil to skoraj izrazito sejem cestnih prometnih sredstev, če odštejemo žičnico na Kravce ter nekaj motornih vozil za notranji promet v podjetjih n. pr. vilicarje, transporterje itd.

Slaba stran sejma je bila, da je bil prirejen šele v juliju, ko je sezona dopustov na vrhuncu. Ljubljana je v tem času brez visokošolske in srednješolske mladine, ki kaže največ zanimanja za motorizacijo, pa tudi poslovno življenje se v teh dneh zmanjša na najnujnejše opravke in to res ni čas, ki bi bil primeren za prirejanje sejmov.

Kljub temu pa je udeležba pokazala, da vlada izredno zanimanje za tehnične dosežke na področju prometa. Sejem je obiskalo 54.500 obiskovalcev, kar je že izredno lep obisk za specialne sejme. Seveda je bil lanski obisk sejma prometnih sredstev skoraj dvakrat večji, kar je razumljivo tudi zaradi tega, ker so se šele lani uresničile možnosti in pogoji za množično pospeševanje motorizacije. Medtem, ko je bilo lani v Sloveniji le nekaj avtomobilčkov »Zastava 600«, jih letos drvi po slovenskih cestah že precej nad tisoč ter sploh ne vzbujajo več posebne pozornosti.

Na letošnjem sejmu je bila pozornost zahtevnejše široke potrošnje posvečena »Princu«, ki ga bo po licenci NSU začela v dobi 2 let izdelovati tovarna »Pretis« v Sarajevu. Bajc bo

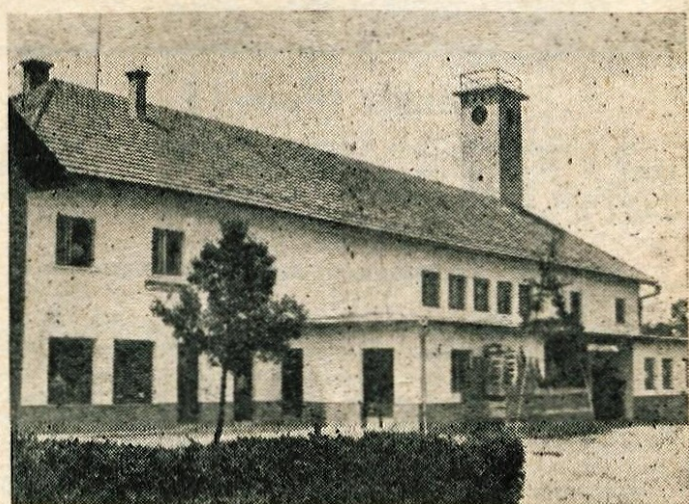
precej cenejši kot je »Zastava 600«, je pa lepši, udobnejši in po konstrukciji boljši, o čemer so se lahko obiskovalci prepričali na letošnjem sejmu.

Senzacija je bila mikrovespa »Svrk«, ki jo bodo skoraj pričeli redno serijsko izdelovati ter bo tako dostopna najširšim krogom potrošnikov. Zanimiva je tudi anketa med potrošniki. Ugotovila je, da si potrošniki želijo nekaj, kar bi bilo med »Zastavo 600« ter kotači, oziroma da se konkretnije izrazimo: potrošniki si želijo vespo s kabino. Zakaj in čemu takšne težnje, nam bo postalo takoj jasno. Motorno vozilo kupujejo danes ljudje za vsakodnevno uporabo, a v družinah, kjer so zaposleni starši in tudi otroci, nakup enega avtomobila ni no-

bena rešitev. Prav tako je običajno motorno vozilo pokazalo v praksi precej negativnih strani, saj je znano, da ima Ljubljana n. pr. polovico deževnih, megljenih in takih dni, v katerih ne pride v poštev vožnja z motornim kolesom. V takih dneh bi bilo primerno motorno kolo s kabino. V Londonu, ki ima približno enake vremenske razmere, že proizvajajo taka motorna vozila. Morda se bo tudi kakšno domače podjetje odvažalo ter se lotilo proizvodnje takih vozil.

Sejem je dal mnogo dobrih pobud za nadaljnji razvoj domače proizvodnje motornih vozil, zlasti pa raznih rezervnih delov, prav tako pa je storil mnogo za tehnično vzgojo širokih množic, saj jim je omogočil, da so se seznanili z najnovjšimi tehničnimi dosežki.

V Mavčičah nov Zadrugi dom

Preteklo nedeljo je bila v Mavčičah svečana otvoritev novega Zadrugi doma, v katerem bodo imeli odsej svoj prostor: Kmetijska zadruga, kulturno-umetniško društvo, gasilci in posvetovalnica za matere in otroke

Avto prehiteva železnico

Cestni promet prevzema čedalje večji odstotek prevoza

V Jugoslaviji sloni še vedno levji delež prevoženega tovora na ramah železnice; vendar se polagoma čedalje bolj uveljavlja tudi cestni promet.

Tako so leta 1947 prevozili avtomobili le 3,4% vsega tovora (železnice pa 96,6). Leta 1957 pa že 34% blaga (železnice le 66%). Cestni promet ima velike prednosti pred železniškim; prevoz je hitrejši, blago se dostavlja brez zamud in je ugodnejši za prevoz kvarljivih blaga.

Naše cestno omrežje je obsežno, saj imamo preko 82.000 km cest, železnice pa le 11.730. Toda ceste so v glavnem slabe. V bo-

doče bomo morali vložiti za gradnjo cestnega omrežja večje vsote denarja. (Lani je odstotek, namenjen gradnji in vzdrževanju cestnega omrežja znašal v Jugoslaviji 0,58% bruto dohodka, ta odstotek pa je v tujini precej večji, n. pr. na Finskem 1,53%, v Avstriji 1,06%, na Holandskem 1%.)

Zaradi slabega cestnega omrežja je imela lani skupnost za okrog 30 milijard škode (hitrejša obraba vozil in gum, več nesreč).

V Jugoslaviji imamo 260 transportnih podjetij, ki imajo 5630 vozil, razna trgovska in gradbena podjetja 22.500, privatniki pa nekaj nad 2400 tovornih avtomobilov.

Težave avtomobilskega prometa pa niso samo v slabih cestah, ampak je mnogo problemov, ki zavirajo njegov razvoj. Tako domača industrija še ni kos povpraševanju na trgu, vozila so predraga in avtomobilski promet je vezan na precejšnje pristojbine (potovalni fond, administracija).

Vrata 2000 din ceneje

Zadnje čase je vedno več zahtev po pocenitvi stanovanjske gradnje. Nekatera podjetja, ki izdelujejo gradbeni material so se lotila poizkusov, da bi pocenila svoje izdelke. Med temi je tudi kolektiv »Jelovica« v Škofji Loki. Po dolgem proučevanju so se odločili za serijsko izdelavo vrat. Sedaj izdelujejo prototipe, v avgustu pa nameravajo začeti s serijsko proizvodnjo. Gre za vrata v notranjosti stanovanjskih hiš. V Zavodu za raziskavo materiala in tudi v Zavodu za stanovanjsko izgradnjo v Ljubljani so prototipe ugodno sprejeli. S takim, serijskim načinom izdelave bodo, kot pravijo, pocenili vrata kar za 2000 dinarjev. Pri individualni izdelavi taka vrata danes stanejo do 9500 din, medtem ko bodo potem stala le 7500 dinarjev.

Glavna pobuda, kot pravijo v »Jelovici« pa bi morala biti s strani projektantov oziroma Zavoda za stanovanjsko izgradnjo, od koder bi bilo treba izdati določene normative za standardizacijo elementov pri stanovanjskih gradnjah.

K. M.

gorenjski obveščevalac

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA
SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov, telefon 01.

MALI OGLASI

Privatnikom ne objavljamo malih oglasov pred vplačilom. Cena malih oglasov je: preključ 20, izgubljen 10 dinarjev, ostalo 12 din od besede, naročniki imajo 20 odstotkov popusta.

Sobo v Stražišču zamenjam za družinsko stanovanje v Kranju ali okolici. Naslov v oglasnem oddelku. 1197

Gasilsko društvo Stražišče vabi na tradicionalno veselico v nedeljo, 20. t. m. na Pantah v Stražišču. Igrajo veseli Tržičani. 1198

Prodajam šupo 4x6 z opeko krito ter zločljiv dvosedezni kajak. Ponudbe na oglasni oddelak »Kajak«. 1199

Prodajam motorno kolo »NSU« 250 ccm — Pintar, Sp. Besnica 12, Kranj. 1200

Prodajam štedilnik »Tobi«, zelo malo rabljen. Naslov v oglasnem oddelku. 1201

ENOSOBNO STANOVA-NJE V CELJU na lepem prostoru, zamenjam za enako ali pa vsaj za lepo sobo v Kranju ali v Ljubljani. Poizve se v upravi lista.

Prodajam žensko kolo »Ekstra«, Pirnovar Jožica, Vodopivecova 12, Kranj. 1202

Ugodno prodajam: 4 kvačkane prtičke, žametno obleko, 2 para čevljev št. 37 in št. 35 — Režek, Tomšičeva 13, Kranj. 1203

Prodajam poceni ročni vozček in dežo za zasko — Zabreznica 47. 1204

Moped, nov ali malo rabljen, kupim — Bukovnik Jože, Hote-može 18, Predvod. 1205

Zamenjam eno in pol-sobno stanovanje v okolici Kranja. Naslov v upravi lista. 1206

ZAHVALA

Ob težki in bridki izgubi našega ljubega očeta, starega očeta in tasta

ALEŠA URBANCA

se prav iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem za številno spremstvo na njegovi zadnji poti ter za darovane vence in šopke. Posebej se zahvaljujemo za pomoč dobrim sosedom, stražiskim pevcem, gasilcem za spremstvo, tov. Dolinarju za poslovilne besede ter vsem, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani ter nam izrekli ustno in pisмено sožalje.

Se enkrat vsem iskrena hvala. Zaljubljeni sin Marjan, hči Vida z družino.

Kranj, 16. julija 1958.

1208

VRTNARI IN LJUBITELJI CVETJA!

Priporočamo Vam naše prvovrstno seme dvoletnega ORJASKEGA KARANFILA v različnih vrstah in barvah, kakor tudi seme raznega dvoletnega cvetja. Zahtevajte naš najnovejši cenik.

VRTNARIJA WEBER, TORDA v Banatu.

Razpis štipendij

Na osnovi Temeljnega zakona o štipendijah (Uradni list FLRJ, št. 32/55), odloka o višini štipendij (Uradni list FLRJ, št. 33/55) in pravil sklada za štipendije OLO Kranj (Uradni vestnik št. 3/56)

r a z p i s u j e m o

5 STIPENDIJ NA DVOLETNI ADMINISTRATIVNI SOLI
V KRANJU

Prosileci naj do 18. 8. 1958 predložijo kolkovano prošnjo (180 din, priloge 25 din), v kateri navedejo podroben življenjski, točen opis dosedanjega šolanja in podatke o številu in zaposlitvi družinskih članov. Prošnji priloge zadnje šolske spričevalo, potrdilo o premoženjskem stanju prosilca in njegovih staršev, potrdilo o prejemanju otroškega dodatka in mnenje mladinske ali druge množične organizacije o prošilcu.

Štipendije bodo podeljevali v višini, določeni po zakonitih predpisih. Prednost imajo otroci padlih borcev in žrtve fašističnega terorja.

Prošenj brez naštetih podatkov in prilog ne bomo obravnavali.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR KRANJ
KOMISIJA ZA ŠTIPENDIJE

Casopisno podjetje »Gorenjski tisk« išče za svojega uslužbenca opremljeno sobo v Kranju. Ponudbe pošljite na upravo lista.

Naročnike »Glasa Gorenjske« naprošamo, da ob javljanju spremembe naslova sporočijo tudi svoj prejšnji naslov, sicer uprava ne more ustreči njihovi želji. Poltednik pošiljamo namreč več naročnikom, ki imajo enak priimek in ime.

Uprava 1155

Knjigarna »Simon Jenko« v Kranju sprejme v uk vajenca. Pogoj dovršena osemletka ali 4 gimnazije. — Nastop takoj.

Sprejemem takoj dobrega kleparskega pomočnika. — Smolej Alojzij, Kranj. 1213

Prodajam novo italijansko kolo. Naslov v oglasnem odd. 1209

Prodajam stavbno parcelo 600 m² na Primskovem. Naslov v oglasnem oddelku. 1210

Motorno kolo TMZ 50 ccm v dobrem stanju prodajam, Primskovo, Jezerska cesta 68. 1211

Poceni prodajam v dobrem stanju 5 kompletnih mesecnovih oken 150 x 100. Naslov v oglasnem oddelku. 1212

OJAVE

KNJIGARNA »SIMON JENKO« V KRANJU obvešča, da ima na zalogi vse šolske knjige, ki so do sedaj izšle pri založbah za šolsko leto 1958/59. Na zalogi ima tudi vse ostale šolske potrebščine. Da bi se izognili prevelikemu navalu v šolski sezoni, vljudno prosi cenjene odjemalce, da si gornje potrebščine čimprej nabavijo.

KINO

»STORŽIČ«, Kranj: 18. in 19. julija ob 18. in 20.15 uri amer. barv. film »PONY EXPRESS« 20. julija ob 10. uri amer. barv. film »DVOBOJ V DZUNGLI«, ob 15. uri nem. barvni film »KAMENITO SRCE«, ob 17. in 19. uri amer. barv. film »PONY EXPRESS«, ob 21. uri amer. barv. film »POLETNO POTEKANJE«.

»PARTIZAN«, Kranj: 18. julija nem. barv. film »KAMENITO SRCE«, 19. julija amer. barv. film »POLETNO POTEKANJE«, 20. julija amer. barvni film »DVOBOJ V DZUNGLI«. Predstave ob 20.30 uri.

»TRIGLAV«, Primskovo: zaprto.

»SVOBODA«, Stražišče: 19. julija ob 20. uri nem. barv. film »KAMENITO SRCE«, 20. julija ob 10. uri nem. barv. film »KAMENITO SRCE«, ob 16., 18. in 20. uri amer. barv. film »PONY EXPRESS«.

NAKLO: 19. julija ob 20. uri amer. barv. film »DVOBOJ V DZUNGLI«, 20. julija ob 16.

in 20. uri angleški film »UPORNA LADJA«, ob 18. uri ital. film »FANT ZA VSE«.

»KRVAVC«, Cerklje: 19. in 20. julija amer. barv. film »TROBENTE OPOLDNE«. Predstave v soboto ob 20.30 uri, v nedeljo ob 16. in 20. uri.

»SORA«, Škofja Loka: od 18. do 20. julija angleški barvni film »LEPO JE BITI MLAD«.

»RADIO«, Jesenice: 19. in 20. julija ob 18. in 20. uri francoski film »PODZEMLJE PARIZ«. 20. julija ob 10. uri dopoldna matineja mladinskega filma. Ob 16. uri popoldan predvajamo samo v primeru slabega vremena. 21. julija ob 18. in 20. uri franc. film »PODZEMLJE PARIZA«.

»PLAVŽ«, Jesenice: 19. in 20. julija ob 18. in 20. uri nemški barvni film »LAZNI KAPE-TAN«. 20. julija ob 10. uri matineja mladinskega filma. Ob 16. uri popoldan predvajamo samo v primeru slabega vremena. 21. julija zaprto.

ZIROVNICA: 19. julija ob 20.30 uri ital. film »OPROSTI MI«, 20. julija ob 17. in 20. uri franc. barv. film »SVET TISINE«.

DOVJE: 19. julija ob 20. uri ruski film »VELIKI POZIV«, 20. julija ob 18. in 20. uri ital. film »OPROSTI MI«.

BLEJ: 18. do 21. julija amer. barv. cinemascope film »MED NEBOM IN ZEMLJO«, predstave vsak dan ob 18. in 20.30 uri, ob nedeljah pa ob 14., 16., 18. in 20.30 uri.

RADOVLJICA: 18., 19. in 20. julija češki zabavni film »DOBRI VOJAK ŠVEJK«. Predstave v petek in soboto ob 20. uri, v nedeljo pa ob 16., 18. in 20. uri.

LJUBNO: 19. in 20. julija amer. film »DIVJA BARBARA« — v soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 16. in 18. uri.

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

V ponedeljek so bile na kranjskem živilskem trgu naslednje cene: fižol 50, ajdova moka in ješprenj 70, maline 100, borovnice 50—65, gozdne jagode 150, oves 25, šalotka 40, krma za kokoši 35—38, proso 45, kaša 75 do 80, orehi 100, češnje 30—35, smetana 250 din liter; sveže fige 70, lubenice 80, slive 40, zelena paprika 100, jabolka 50, nova čebula 50, stari krompir 12 do 15, novi krompir 25—30, kumare 60—65, paradižnik 60—70, sladko zelje 50, solata 40—50, grah v stročju 80, fižol v stročju 70—80, pesa 35—40, gobe 200 do 250, breskve 100—120, sir 100, surovo maslo 480—500 din kg; peteršilj in korenček 10 din šopek, zajci 300, kokoši 400—500, piščanci 250—380 din komad, jajca 15—19 din kom., česen 5 do 10 din kom., kolerabe 6 din kom.

V ŠKOFJI LOKI

V sredo so bile na živilskem trgu v Škofji Loki naslednje cene: novi krompir 30, čebula

šport - šport - šport - šport - šport

MNOŽIČNA STRELSKA TEKMOVANJA OB DNEVU VSTAJE

V ponedeljek popoldan je imel Občinski strelski odbor v Kranju redno sejo, na kateri so razpravljali o pripravah za množično strelsko tekmovalje ob praznovanju Dneva vstaje, o dokončni dograditvi in otvoritvi strelišča za malokalibersko puško in o sodelovanju strelcev pri proslavi v Kokri, ki bo 22. julija v počastitev 16. obletnice požiga vasi Kokra. Sklenjeno je bilo, da bodo tudi letos vse Strelske družine, (42 SD je na Gorenjskem), priredile na svojih področjih množična strelska tekmovalja z zračno puško za spominske medalje »Dneva vstaje«. Vsak, kdor bo dosegel 35 krogov od 50 možnih, si bo priboril spominske medalje. Nadalje so sklenili, da bodo strelišče za malokalibersko puško, ki ga grade v strugi Kokre pod mestom, dokončali in ga otvorili s tekmovaljem za občinski praznik. Strelci kranjske občine bodo za praznik Lave vstaje sodelovali pri proslavi v Kokri. Vsaka SD iz ob-

čine bo dala 5-člansko patrolo, ki bodo skupno krenile iz Pred-dvora do Kokre. Vod strelcev pa bo pri sami proslavi izstrelil častno salvo. Sodelovali bodo tudi ostali strelci s svojimi prapori.

ALI BODO ROKOMETAŠICE »MLADOSTI« USPELE?

Leto dni je, odkar je ustanovljena ženska ekipa »Mladosti« v Stražišču. Začetek je bil težak, saj ni bilo dovolj igralk. Toda težave so bile kmalu premagane. Ker ni bilo ženske gorenjske rokometne lige, so se morale rokometnašice »Mladosti« boriti v ljubljansko-primorski ligi. Mlade igralke so v začetku doživljale same poraze. Dva neodločena izida s »Slovanom« iz Ljubljane in »Papirničarjem« iz Vevč pa sta ohranila mlado moštvo. Največji uspeh do sedaj je zmaga nad izbrano reprezentanco Ljubljane in drugo mesto na turnirju mest v Ljubljani. Slednji uspeh je nedvomno najlepši, saj je na turnirju sodelovala vsa ženska slovenska rokometna elita.

Na zadnjem plenumu rokometne zveze Slovenije je bila ustanovljena enotna slovenska rokometna liga, v kateri igra šest moštev (Piran, Partizan, Črnomelj, Drava iz Ptuja, mariborski Branik, Svoboda iz Ljubljane in kranjska Mladost). V enotni slovenski ligi bodo »Mladosti« zastopale tele igralke: Mira Udovč, Heda Rajgelj, Olga Rajgelj, Ema Cadež, Meri Kolman, Majda Ankele, Meta Pelko, Irma Vodopivec, Pavla Hrastnik, Marija Hajn in Francka Jankovič. Z. M.

LETOS ENOTNA GORENJSKA NOGOMETNA LIGA

Pred mesecem je NK Tržič predlagal vsem nogometnim klubom z Gorenjske, Primorske in Ljubljanske podzveze, naj bi se naprej ostala ljubljansko-primorska liga, ker bi sicer kvaliteta stagnirala. Okrog tega predloga je bilo mnogo diskusij. Po sklepu plenuma gorenjske podzveze je bila pred kratkim ustanovljena gorenjska nogometna liga, v kateri bodo nastopala tale moštva: Tržič, Mladost (Kranj), Triglav B (Kranj), Bled, Prešeren (Radovljica), TVD »Partizan« (Škofja Loka), »Bratstvo« (Škofja Loka), Bohinj, Jesenice in morda tudi »Planika« (Kranj). Če bodo vključili v ligo tudi moštvi Nakla in Senčurja, bo igralo v ligi 12 moštev. Tako bo nov sistem tekmovalja v gorenjski podzvezi pripomogel k dvigu kvalitete nogometa na Gorenjskem. M. D.

TRIGLAV II : ILIRIJA 72:59

V nedeljo je druga ekipa plavalcev kranjskega Triglava nastopila v Ljubljani proti plavalcem Ilirije. Kranjčani so prepričljivo zmagali v plavalnem programu, medtem ko so v waterpolu zmagali domači z 10:6 (7:3).

Rokometnašice Mladosti iz Kranja

NESREČE

SPOZNALI SO GA

Pisali smo že o neznanem utopljenku, ki je ob Blejskem jezeru pustil obleko. Po objavah v časopisih so v torek, 15. t. m. prišli starši iz Dolnje Dobrave pri Trebnjah in z žalostjo ugotovili, da je bil utopljenec njihov sin Stanko Gorjančič. Kot dijak je nazadnje tudi stanoval v Ljubljani. Vzrok tega dejanja ni znan.

UTOPLJENEC V BOBOVKU

V Zdravstveni dom v Kranj so v ponedeljek, 14. t. m. pripeljali utopljenca Tomislava Matdža, ki je še dajal znake življenja. Zdravniki so se trudili, da bi ga rešili, toda zaman. Imenovani se je skušal ohladiti s kopanjem v bajerju pri Bobovku, ki pa je zelo nevaren in so bile tam že večkrat podobne nesreče.

POD VLAK

Tak konec si je izbral 20-letni Franc Mauser z Jesenic, ki so ga našli v ponedeljek mrtvega na železniških tračnicah. Če je bil vzrok morda nesrečna ljubezen ali kaj drugega, ni znano.

KDO JE POŽIGALEC?

V ponedeljek, 14. t. m. zjutraj ob 4. uri se je vžgal kozolec, obložen z ječmenom, last Franca Potočnika v vasi Mošnjeh pri Radovljici.

Kako je tam prišlo do požara, ne vedo. Lastnik pa pravi, da je večkrat pod kozolcem našel odmetane ostanke hrane in znake zasilnega ležišča in sodi, da so to bili neprevidni potniki ali romarji.

NEPAZLJIVA KOLESARKA

Nesrečo kolesarke M. S. iz Zg. Besnice pri Savskem mostu v Kranju, ki je bila v nedeljo dopoldne, 13. t. m., pripisujejo njeni neprevidnosti. Zavozila je s kolesom prek glavne ceste tik pred prihajajočim avtobusom. Takrat se je šele zavedala nevarnosti in padla s kolesa. Pri padcu je dobila zlom lobanje in druge poškodbe. Avtobus pa, ki ni vozil naglo, je takoj ustavil.

NA OVINKU

Ko je K. Z. v torek, 15. t. m. vozil osebni avto Fiat 600 iz Škofje Loke proti Zirem, je na nekem ovinku med Hotavljami in Trebju nonadoma imel zaprto pot. Neki inozemski avtobus je tam privozil in celo zaustavil na levi strani ceste, kar ne bi smel.

Vendar ni bilo človeških poškodb, toda vozili sta imeli precejšnjo škodo. K. M.

STRELA UBILA KRAVO

V ponedeljek popoldne je v Kamniških planinah divjala huda nevihta s ploho in gromom. Strela je udarila v hlev posestnika Tomaža Kotnika v Porebru, hribovski vasi v kamniški občini, in ubila edino kravo. Hlev je pogorel do tal.

UTONIL PRI KOPANJU

24-letni delavec, Vinko Levček iz Komende se je v torek zvečer po delu na polju šel kopati v Moste. Ker ga zvečer ni bilo domov, so domači zaslužili nesrečo. V sredo zjutraj so ga našli mrtvega v potoku Pšata blizu mlina v Mostah, kjer je voda najgloblja.

ZRTEV STRELE

66-letni kmet Miha Sušnik iz Gozda nad Kamnikom je v ponedeljek zvečer med poboljši hišnih vrat opozavol nevihto, ki je divjala nad planinami. Nenadoma pa je vanj udarila strela in ga na mestu ubila.

GRADBIŠČE NI OTROŠKO IGRISČE

Otroci se kaj radi zatekajo na gradbišča, ki so v bližini stanovanj, kar pa seveda izvajalcem gradbenih del ni všeč, saj navadno v svojih igrah razbijajo gradbeni material, uničujejo naprave, se vzpenjajo po odrih, lezejo po strehah, ter tako povzročajo precejšnjo škodo, za katero so pravzaprav odgovorni starši teh otrok. Pa tudi nesreče niso izključene.

Tako prizorišče otroških iger je gradbišče SGP »Projekt« ob Cesti 1. maja na Hujah v Kranju. Ko delavci zapustijo gradbišče, na njem zagospodarijo otroci Novega doma, ki neusmiljeno uničujejo vse, kar jim pride pod roke. Tako so v prav kratkem času na tem gradbišču povzročili za 25.000 din škodo, kar prav gotovo ne bo veselo staršem teh otrok, ko jo bodo morali povrniti. Starši, pazite na svoje otroke in ne dovoljajte jim iger tam, kjer ni kraj za to!

Elektrogospodarska šola
Cerkno pri Idriji

Pesniška zbirka Mihe Klinarja

filmi, ki jih gledamo

PONNY EXPRESS

V ameriškem barvnem filmu se nam bo to pot predstavil nepremagljivi junak Divjega zapada Buffalo Bill, ki ga ljubitelji westernov prav gotovo poznajo. Zdej sem pa skorajda v zadregi, saj kaj posebnega in izvirnega, kar bi izrgalo film iz šablone in ga dvignilo nad povprečje filmov tega žanra, ob še tako napornem iskanju ni najti. Vse gre po preizkušeni receptu, povrhu pa še predhodnik današnjega brzjava — konjski brzjav. Res da filmu ne kaže očitati spretnega obrtništva, to pa je domala vse, kar se je producentom posrečilo. Zgodba komaj dosega povprečje western filma.

STEKLENI ČEVELJKI

Je ameriški barvni film, ki bi ga lahko brez pomisleka imenovali tudi »Pepelka«. Da pa ne bo zadnji naslov zavajal v domnevo, da gre za mladinski film po znani istoimenski pravljici bratov Grimm, naj takoj spočetka povem, da je film namenjen predvsem odraslim. Seveda bo našla tudi doraščajoča mladina v tej filmski zgodbi marsikaj, kar bo pritegnilo njeno pozornost. — Če se vrnemo k bratoma Grimm, tedaj ne kaže zanikati, da zgodba ni zasnovana na nju-

ni pravljici. Okvir zgodbe je isti, v nečem pa se od literarne predloge le razlikuje. Misticizmu, ki igra v vsaki pravljici odločujočo vlogo in brez katere si pravljice sploh ne moremo predstavljati, je v tej filmski adaptaciji odklenalo. Nadnaravne sile, ki uravnavajo zgodbo začenši z zapletom in brez katerih si pravilnegega razpleta sploh ne moremo zamisljati, so v »Steklenih čevljkih« zamenjala povsem naravna naključja in ljudje. Kljub temu pa je bojazen, da bi utegnila zgodba izgubiti na svoji privlačnosti, povsem odveč. Pri-poved ostaja še vedno zanimiva, je polna romantike in poetičnosti, je vedro iskrena in topla. Torej še en dokaz, da ni misticizem tisto, kar daje pravljicam tolikšno mlakavnost. — O dramaturški plati, vsebinskih dopolnitvah in samobitni logiki, skoraj nimam pripomb. Če odmislimo nekaj prizorov, kjer dinamika priči malce razlegljenih dialogov pomena (ki pa so preprosti pa vendar globokoumni!), tedaj smemo govoriti o uspelem filmu.

Kakor zgodba, tako tudi Pepelka ni razočarala. O igralskih kvalitetah protagoniste je vsako razmišljanje odveč, saj so vlogo pastorkice zaupali ljubki igralki Leslie Caron.

JOŽE POGAČNIK

Pomenek o filmski vzgoji

Komisija za film pri republikanskem odboru Zveze prijateljev mladine Slovenije pripravila za letošnje jesen filmsko-vzgojni seminar za profesorje in učitelje ter študente visokih šol. Naloga tega seminarja je vzbuditi med slovenskimi sedanji in bodoči pedagogi zanimanje za filmsko vzgojo in na 14-dnevnem seminarju usposobiti določeno število oseb, ki bodo prevzele organizacijo in vodenje filmskih klubov in šol.

Cemu toliko hrupa okrog filmske vzgoje pri nas?

Film, čeprav najmlajša umetnost, ima širok krog pristašev obeh spolov, mladih in starih. Skratka: je najbolj množična in najbolj vplivna veja umetnosti, ki skupaj z ostalimi panogami umetnosti posreduje in pomaga pri oblikovanju občne kulture človeka. Večina naše mladine si prav ob filmih oblikuje svoj značaj, svojo moralo in svoj življenjski nazor. In tisto, kar v mladem človeku gradita dom in šola, dostikrat podira film. Zato se pri nas toliko govori o filmski vzgoji, kajti z njeno pomočjo se bo kvarni vpliv filma sčasoma zmanjšal na minimum.

O filmski vzgoji in celo o uvedbi filma kot obveznega ali neobveznega predmeta v šole je bilo že precej govora, vendar so se vsi poskusi izjalovili. Zakaj? Predvsem zato, ker ni bilo pedagogov in prosvetnih delavcev za to delo. To se pravi, da moramo najprej usposobiti določeno število tistih, ki bodo to delo vodili, nato pa šele lahko pričnemo misliti na organizirano delo med mladino.

Kaj je pravzaprav filmski klub? Naj nam kot odgovor na

to vprašanje poslužijo besede Vitka Muska: »Filmski klub ni nič več in nič manj kot osnovno žarišče in središče filmske izobrazbe, katere cilj je solidarnostna napredna filmska kultura ljudi, posebno mladine, ki stopa v življenje. Ker je za takšno delo najbolj zainteresirana mladina, mora biti delovanje filmskih klubov predvsem usmerjeno na mladino.«

Napačno je mnenje, naj bi bil filmski klub združenje ljubiteljev filmskih zvezdnikov in zvezdnic, čigar člani naj bi se ukvarjali z branjem in pripovedovanjem bulvarskih zgodbic o zvezdah in zvezdicah. Filmski klub tudi ne sme biti prostor, kjer se shaja mladina in debatira o frizurah in modnih novostih v filmu. Nič nimam proti modi, niti proti prikupnim pričeskam, toda to po mojem mnenju ne sodi v dnevni red resnega mladinskega filmskega kluba. Po drugi strani ne smemo dovoliti druge skrajnosti, ki se utegne pojaviti, t.j. da bi filmski klubi postali nekako zbirališče filmofilov in entuzijastov, ki bi se v filmskih klubih izživljali na najrazličnejše načine. Pravilno voditi delo v filmskem klubu se pravi prijieti se težkega dela. Učni načrt kluba naj bi predvideval najprej pridobitev osnovnega znanja o filmu t.j. spoznavanje zgodovine in teorije filma, analiziranje filmov v obliki seminarjskih vaj, spoznavanje filmske estetike itd. Obravnava

vseh teh naštetih poglavij pa terja skoraj leto dni sistematičnega dela v filmskem klubu. Torej bi šele po enem letu intenzivnega dela v takem filmskem klubu lahko prešli na obravnavanje raznih aktualnih problemov iz sodobnega filmskega dogajanja.

Vsekakor je treba posebno pozornost posvetiti vrstam filmskih klubov glede na specifičnost mladine, ki je v njih vključena. Tu mislim na to, da ne bomo mogli napraviti kakih okvirnih učnih načrtov, ki bodo za vse klube enaki, temveč bo treba njihovo delo prilagoditi vajenski, učencem osemletk, dijakom srednjih šol in študentom univerze.

In koga povabiti k sodelovanju pri organizaciji filmskih klubov v mestih in na podeželju?

Predvsem je treba povabiti vse one, ki se ukvarajo z problemi vzgoje med mladino — se pravi, da bodo morali pri organizaciji filmske vzgoje sodelovati učitelji in profesorji, člani prosvetnih društev, Ljudska mladina, Ljudska univerza in ne na zadnjem mestu tudi starši. Le s pomočjo naštetih in vseh nenaštetih forumov in organizacij, od Društva slovenskih filmskih delavcev in distribucijskih podjetij do tiska in radija, bomo mogli zapolniti vrzel, ki že deset let ogroža našo mladino.

M. L.

IZ KAMNIŠKE KULTURNE KRONIKE

USPEH KAMNIŠKE RAZSTAVE

Razstavo slik starega Kamnika je obiskalo 2640 ljudi. To je številka, kakršne ni dosegla do zdaj nobena razstava v Kamniku. Obiskovalci so v spominski knjigi izrazili polno pohval, edini prigovor pa je bil, da je bilo razstavljenih premalo starin, češ, saj jih ima Kamnik v izobilju. Pri tem seveda niso upoštevali, da je bila razstava namenjena predvsem Kamničanom. Hotela je prikazati pomen in važnost ocvanja starinskega značaja zaščitenege dela Kamnika. Ta del sega od Zapric do konca Grabna. Na razstavi so bile prikazane slike zaščitenege hiš z njihovimi značilnimi portali, vežami in dvoriščnimi arkadami. Poseben del je bil posvečen obrambnim zgradbam starega mesta, med katere spadajo razvaline gradov, ostanki mestnega obzidja in stolpov. Bogastvo spominskih vrednot kamniške okolice so prikazovale slike fresk in raznih cerkva in gradov. Uspeh te razstave je dal pobudo za načrt, da se v bližnji bodoči

nosti organizira več razstav, ki bodo prikazale Kamnik z raznih vidikov. O tem je razpravljala komisija za spomeniško varstvo pri ObLO Kamnik pretekli teden. Najprej bo organizirana razstava pod naslovom »Kamniški okoliš v rimski in zgodneslovanski dobi«, nato pa razstava kamniške obrti skozi stoletja. Tako bo počasi prišlo na vrsto vse, kar zadeva Kamnik in česar so nekateri obiskovalci pogrešali na zadnji razstavi.

LIKOVNIKI SE BODO SPET PREDSTAVILI

Lani je odbor za proslavo občinskega praznika sklenil, fla bo vsako leto ob prazniku organiziral razstavo domačih umetnikov - likovnikov. Tako bodo tudi letos v dvorani nad kavarni domači umetniki razstavili stoja najnovejša dela. Razstava bo odprta v nedeljo, 20. julija ob 10. uri.

Z.

Leta zadnje vojske (1941 do 1945) so z usodno težo legla na doživljanje ljudi. Slovenski narod je bil postavljen pred vprašanje svojega izginotja. Trdoživotnost pa, ki se je razodevala skozi vso zgodovino, je poglajala ljudi v odpor. Zeleli so si pridobiti narodnostno svobodo in urediti vprašanja socialnih odnosov. Prvi del teh nalog je bil izpolnjen z osvoboditvijo, medtem ko se je drugi s poglobljeno močjo nadalje oblikoval. Zakaj revolucija je bila s porazom nacizma in fašizma izbojevana čezna na zunaj. V ljudeh pa se je nadaljevala in dozorela v svojevrstno obliko novih medčloveških odnosov. To se pravi, da gre predvsem za moralna vprašanja in za dograditev novega etičnega sveta, ki bo zdržal pozitivno iz preteklosti z novimi življenjskimi razmerji. Človekova zavest je v zadnjih desetih letih doživela močan razvoj, poglobila je svoje pojmovanje sveta in človeka ter ponemembno razširila obseg predstav o svojem odnosu do vesolja. Čustvena stran je za tem zastala, zaradi česar je človekov notranji svet precej razbit. Prehodni čas trga z močjo svojih peruti tkivo preteklosti, s katerim je večina še tesno povezana, zraven pa kuje novo vsebino in nove oblike življenjskega procesa. To trenje lom človekovo moč, vsak dan znova podira komaj vstale vrednote ter jih ali nadomešča z novimi ali pa spreminja notranjost v duševno pogoščeno. Iz te izredne relativnosti, ki je opazljiva predvsem na področju moralnega, je mogoča rešitev samo v zgraditvi močnejše osebnega in družbenega etosa, ki mu bo zorni kot prihodnosti nudil dovolj močno oporo za samo pokončno rast. Padci, dvomi in razočaranja na tej poti bodo deformirali človekove duševnosti, marveč jo utrjevali v resnosti doživljanja, razmejevali v njej dobro od zlega in vzbujali občutja za pristno človeška razmerja.

Skromen odsev teh trenj je pesniška zbirka Mihe Klinarja, ki jo je pod naslovom Zelene torzo izdalo založniško podjetje »Gorenjski tisk«. Preko 100 strani obsegajoča knjiga je lepo opremil Saša Kump za ilustracijo posameznih odstavkov v vsebini pa je posrečeno napravil akademski slikar Milan Batista nekaj ilustracij. V njih je ujel osrednje doživljajske vzloge, ki spletajo svojevrstno mrežo Klinarjevega pesnikovanja.

Naslov zbirke je razumljiv že iz povedanega. Vendar je potrebno za njegovo utemeljitev kakor tudi za določitev vsebinske in oblikovne vrednosti Zelene torza, pregledati osnove Klinarjevih doživetij, jim izmeriti intenzivnost in hkrati opozoriti na temeljne napake, ki povzročajo, da se lirski razpoloženja spreminjajo v rutino ali literarni kliše. Zbirka je razdeljena v 5 oddelkov, ki so med sabo genetično povezani. Doživljanje se začne tik pred zadnjo vojsko, segajo skozi čas narodnoosvobodilnega boja in se zaključijo v nemirnem iskanju povojnih let. Osrednje doživetje je doživetje vojske. Kot z ogledali pismenkami se je začrtala v Klinarjevo notranjost in ji vtisnila značilnosti, ki so po vsebini precej splošne narave in se odklikujejo po posebni globini in doživljajski samoniklosti. Kakor je videti, avtorju samemu ni šlo za to, marveč je hotel iz preproste svojih spoznanj napraviti preprosto pesniško podobo in z njo vplivati na zavest sodobnega človeka. Ta vpliv bo v tistih, ki so sami posredno ali neposredno doživljali narodnoosvobodilni boj, večji, ker bodo v tematični Klinarjevih pesmi sproščali svoje spomine na partizansko leta ter z osebnim udeležbo in zavzetostjo dopolnjevali pomankljivosti pesnikovega lirskega sveta. Tisti, ki takšnega osebnega deleža ne bodo sposobni pridati, pa bodo v Klinarjevem Zelenem torzu videli človeški fragment, pri katerem je občudovati prizadevno voljo do pesniškega ustvarjanja in resen napor, prikopati se do idejne jasnosti. To sta tudi temeljni vrednoti Klinarjeve pesniške knjige.

Klinarjevo doživljanje vojske ni brezosebna predaja splošnim idealom vojnega časa, kar po-

meni, da ni postavil sebe vsega v službo zunanjih gibal. Jasno je, da so te vzpodbude vsepovsod vidne, pod njimi pa teče pesnikovo osebno življenje, se tragično lomi v dvomih in brezupju, v naporih in grozi pred smrtjo, pa spet optimistično dviga v redkih trenutkih radosti; iz spominov na lepo in iz hrepenenja ter vere v pošteno prihodnost raste up in se razvijajo želje. V tej protislovni doživljajski teži pa vlada neizprosna doživljanja, ki piše trpke besede spoznanj. Ta spoznanja so tesno vezana na Klinarjev erotični svet, v katerem je vojno zlo zapustilo mogoče najgloblje sledove. In s svetlimi toni ljubezenskega nemira se zbirka v resnici začneja. Stik z dekletom mu pomeni zbliznanje z ljudmi in v njej vidi odzrcaljenje vesoljstva. Čas pa v to predano razpoloženje grmadi trpkobo, ki ga poganja v krizo (Brez vsega). Upi in razgledi se mu zapirajo, ujeti so v mrežo dogodkov, v katerih je človek nemočan, ker čas, »kadar se mu zaoče, / kri sesa nam in nas kolje« (Rjavi pajek). V njegovih očeh se spreminja celo podoba pokrajine, saj »v vrtovih / je vsaka vrtnica, / vsak nagelj / črna rana« (Tam za dolino). Vse to prizadeva njegov osebni svet, ga tlačiti k tlom in onemogoča čustveni razvoj, ker »srce v viharju komaj slišim peti« (Tako vasuje veter). Spomini na lepoto sožitja z dekletom ga spremljajo na pohodih (Pravljica), čeprav sta ločena z daljavo in ju družita samo boj za isti cilj. Tak, malce zasnanjan in malce otožen je ta svet, dokler ne prodre v doživljaj ljubezni doživetje smrti. To je najgloblji vzgib in najtemnejša senca v Klinarjevi pesmi. Zato je posvetil knjigo »Silvi in padlim ob petnajstletnici ustanovitve VII. SNOUB »Franceta Prešerna«. Iz obupa, ko mu celo veter v drevju poje simfonijo smrti (Trudna pesem), ga rešuje preveč literarno pojmovan prehod v občnost ciljev, ki vežejo partizanske enote in ki bo trajalo dotlej, »dokler se iz nas ne / odpre rdeči cvet za ljudi« (Tvoja pesem).

S tem se prvi oddelek konča. Drugi prinaša lirsko-epsko zmes, v kateri je nekaj baladičnega, pa ji do prave pretresljivosti manjka pristnosti pesniškega doživljanja. Zato je iskal in našel motive, ki so jih bolje obdelali že Kajuh, Gradnik in Gruden. Podobno je s tretjim razdelkom, v katerem je omembe vredna predvsem župančičevska Očka spi. Večji izvorni delež prinaša šele naslednji ciklus. Sanje, ki so bile mlade, a zatrte, se izpoje samo v smrti (Samotno drevo). Globok pesimizem ga prevzema, ko ugotavlja, da ni imel mladosti, da je sredi ljudi samotni in si predstavlja sebe kot v drvečem plazu. Javila se občutek minljivosti vsega, ki izvira iz zavesti, da »bo prav vse zdrselo / kakor zrak prozoren / brez sledu v brezčasje« (Zalostni lokvanji). To so najbolj osebno doživeti problemi Klinarjeve duševnosti, ki so pobudili tudi razmeroma tragično napeto vzdušje v baladi o slepem partizanu, ki ga smrt na cesti reši trpljenja (Balada).

S tem se njegova prava partizanska lirika konča, zakaj zad-

nji odstavek prinaša Klinarjeve poskuse novega življenja v utrip življenja. Rešitev skuša najti v ljubezni, v njej pa se mu takoj javljajo dvomi, povzročajoči predstavo o dekletu, ki je v daljavi in onkraj nepremostljivih prepado. (Staro bom pesem zapel). Dvigu upanja sledi padec obupa. »Vse je že za menoj, / Ničesar ni pred menoj. / Le noč v objemu prsti.« In zakaj? Ker je pesnik človek »pod bremenom let, / življenja in ljubezni čiste žejen« (Ti), a nima dovolj vere v človeka in zaupanja vase, da bi si to upal uresničiti. Zato mu srečanja z dekletom vzbujajo navidezni razkol med njenim naivno - sproščenim, a vendar pristnim, naravnim in čistim doživljanjem sveta ter pesnikovo trpko resnobo, ki izvira iz preveč miselno stopnjevanje življenjske izkušnje. Moti ga spomin na prvo ljubezen, zakaj v cankarjanskih stihih trdi, »da iz sive, mrtve davnine / sijejo skoz spomine / njene oči« (Mrtva pravljica). Zato se njegov čustveni svet vrta k njej. Ob njej skuša doživeti regeneracijo svojega notranjega življenja, toda, ker je izsanjal svoje sanje v krvi, gre »brez sanj / v dneve sedanje / kot tisoči / tisoči z mladostjo izgubljeni, / med tisoči / sam«. Zaradi tega tolikokrat povoženega hotenja so osnove za zaključno pesem preveč neorgan-

ske in patetične, da bi mogle prepričati o dokončni rešitvi iz življenjske krize. Iz pretirane želje, da bi dobil optimističen idejni konec, je nastal votli propagandistični »sursum corda«.

Pregled osrednjih doživetij je razkril obenem tudi idejno strukturo Klinarjevega pesnikovanja. V njej je vidno prizadevanje človeka, ki bi bil rad normalen in harmoničen, a mu okoliščine tega ne dovoljujejo. Tako se razkriva pred bralcem zanimivo protislovje. Pesnikovo hotenje se žilavo zoperstavlja udarcem časa, ki pa dosega svoje s tem, da nalamlja njegovo moralno moč. Odtod naslov: kot človeško bitje je Klinar sicer torzo, toda ta ima v sebi dovolj regenerativne moči, ki mu omogoča, da se na vsakih razvalinah takoj postavi na noge.

Ze dosedajni razbor je pokazal, kje so dobre in slabe strani. K temu je treba dodati samo še nekaj posebnosti. Klinar doživlja premalo pesniško intenzivno, da bi bil sposoben pesem — kakor pravimo — viliti iz celega. Zato zahaja v opisnost, prozaičnost ali celo banalnost. Rešuje pa se tudi s tem, da prevzema že obdelane motive, oblikovne vzorce in metrične predloge, ki pa morajo zaradi pomanjkanja izvirne pesniške domišljije nujno vsepovsod razodevati svoje poreklo. V tej poeziji je zato zaslediti utripe slovenske partizanske lirike Kajuha in Bora, njene korenine pa gredo včasih še dlje in ji na nekaterih mestih vtiskujejo pečat priložnostnega paberkovanja po slovenski pesniški preteklosti. Zaradi vseh teh lastnosti se mu ritem marsikdaj opoteka, ali pa slušni tok stihia ni v skladu s čustveno vsebino in protislovno idejno napetostjo. Neke vrste pesniška neosvesčenost pa se morda najbolje vidi v dvojni vrsti pesniških podob. Težišče Klinarjeve verzifikacije je realistična po-

Dve novi razstavi v Mestnem muzeju v Kranju

V nedeljo, 13. julija je bila v prostorih Mestnega muzeja v Kranju otvoritev razstave reproduciranih del holandskega slikarja Vincenta van Gogha. Razstavljenih je 33 barvnih reprodukcij. Vincent van Gogh sodi med najpomembnejše slikarje novejših dobe. Rojen je bil leta 1853 na Holandskem, medtem ko je umrl 1890. leta v Auvers-sur-Oise v Franciji. Njegove prve slike nam poleg tematičnih pokrajin kažejo najrazličnejše motive iz kmečkega in delavskega življenja. Svoj lastni stil najde van Gogh šele v Arlesu 1888. leta. Leto kasneje ga pripeljejo v umobolnico. Po leti 1890, po vrnitvi v Arles, napravi samomor. Njegova dela

zadnjih let (krajin, portreti, tihožitja), polna nekega notranjega nemira, ki se kaže v plapolajoči potezi čopiča in zelo živih barvah, so morda nastajala pod vplivom njegovih duševnih motenj. Van Gogh sodi med predhodnike ekspresionizma — umetnostne smeri, ki ji narava pomeni le sredstvo, s pomočjo katere izraža slikar svoja notranja doživljanja.

Nekaj dni prej pa je bila v zgornjih prostorih muzeja odprta III. razstava muzejskih predmetov iz zbirke gorenjskih ljubiteljev. Razstavljata dva razstavjalca.

Obiskovalec srečuje na tej razstavi mnoge zanimive predmete iz kranjske zgodovine. Semkaj sodi skrinjica pekov-

skega ceha iz druge polovice 18. stoletja, dalje cehovska protokolna knjiga iz istega časa z zanimivo upodobitvijo Kranja, pa obrtniški red mesta Kranja na pergamentu s podpisami cesarice Marije Terezije in cesarja Leopolda. Zelo zanimivi so tudi pečati iz 17. stoletja in zbirka starih antičnih in kasnejših novcev.

Drugi del razstave pa tvorijo slike iz Lajerjevega nasledstva in dela baročnih mojstrov. Dragocen objekt na tej razstavi je gotška plastika iz začetka 16. stoletja in dvoje upodobitev Kranja iz 19. stoletja, ki sta bili do sedaj le malo znani.

Razstava bo odprta do 15. avgusta.

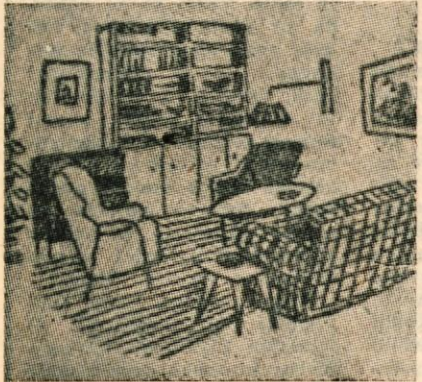

DRUŽINSKI Pomenki

Ko bi mali otroci znali govoriti

Na plažah in ob rečnih bregovih vsak dan vidimo poleg odraslih tudi male otroke, ki se brez zaščite »pe-

Prijeten kotichek za kramljanje

Namesto tapciranih naslanjačev si lahko omislimo cenejše »Rex« fotelje, ki jih izdelujejo v tovarni »Stol« na Duplici pri Kamniku.

Likalnik za potovanje

Prav prijetno je, če si moremo na dopustu ali na potovanju sami zlikati obleko. Naj bo vlakno še tako odporno proti mečkanju in obleka še tako skrbno zložena v kovčku, vedno se naredi kje kaka guba, ki bi jo radi odstranili. Zlikana obleka ustvarja videz urejenosti in čistoče.

V naših trgovinah z električnimi predmeti dobimo prav čedne potovalne likalnice, ki nam morejo služiti tudi za kuhanje. Likalnik je ploščat, grelna ploškev meri komaj 10 cm². Ročaj se da odvit, tako da je prostornina zloženega likalnika neznatna. Shranjen je v polivinilni vrečki, ki se zapira z zadrgo. Kot smo že prej omenili, moremo likalnik uporabljati tudi za grejete vode ali za kuhanje čaja. Likalno ploščo postavimo na vodoravno položeni ročaj, tako da je grelna ploškev obrnjena navzgor, nanjo pa postavimo lonček z vodo. Grelna ploškev se prav hitro segreje, tako da nam na vročo vodo ali čaj ni treba dolgo čakati.

KOZMETIKA

RECEPT ZA OSVEŽUJOČO USTNO VODO

Nečista usta in nečisti zobje povzročajo nešteto bolezni. Zobe moramo očistiti vsaj dvakrat na dan, zjutraj in zvečer, razen tega pa je potrebna tudi dezinfekcija ust z dobro ustno vodo. Napravimo jo lahko sami, če kupimo v lekarni naslednje:

15 g salola, 450 g janeževega olja, 20 kapljic fenikulijskega olja in 10 kapljic cimetoovega olja. Vse to dobro premešamo. Vsako jutro in vsak večer kanemo nekaj kapljic te mešanice v kozarec mlačne vode in izperemo usta. Počutili se bomo odlično.

Prtiček s tkaničenjem

Iz bolj debelega in redko tkanega platna izrežemo prtiček, velik 20 x 30 cm. 2 cm od zunanjšega roba izvlečemo nitko, in sicer na vseh štirih straneh prtiča. Iz tega obrobnege dela napravimo poznejše rešice.

Sest niti navznoter od izvlečene niti vtremo v blago drugobarvno prejico tako, da potegnemo čez štiri podolžne niti na licu in čez dve podolžni niti na narobni strani prtiča. To dvakrat ponovimo, nato po shemi vtremo še

čejo» na soncu. Nekateri so vsi rdeči po obrazu in životu in z jokom skušajo opozoriti starše, da se neugodno počutijo na vročem soncu. Takšno sončenje za otroke prav gotovo ni utrjevanje, kot pojmujejo to mnogi odrasli.

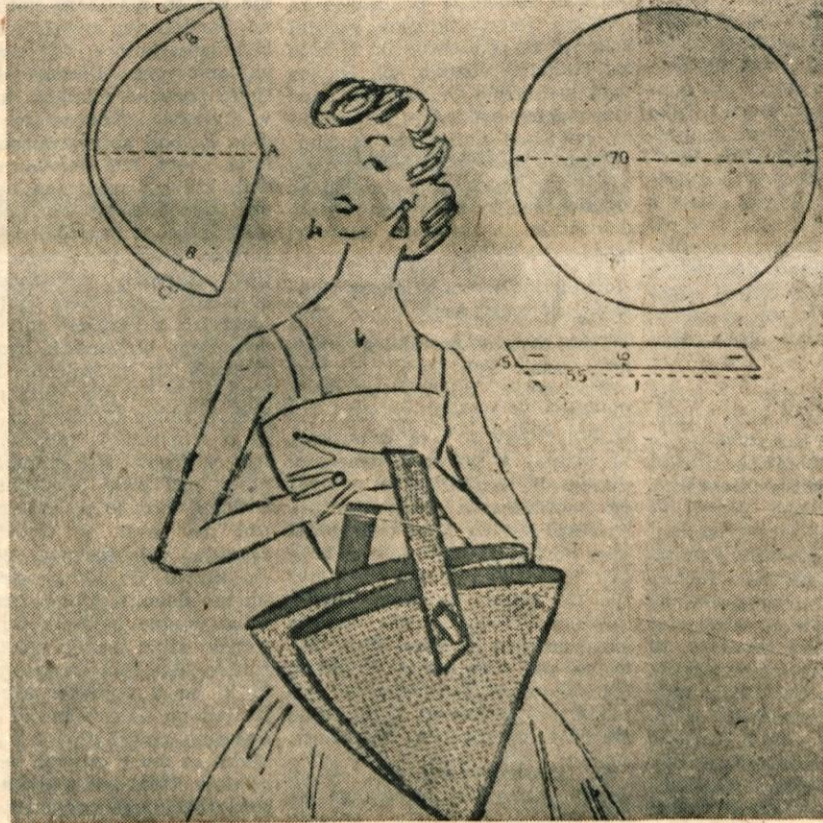
Ko bi mali otroci znali govoriti, bi neštetokrat očitali svojim mamicam, da jih brezobzirno izpostavljajo soncu. Mnoge matere delajo to z najboljšim namenom, ne zavedajoč se, da nežnemu otroškemu organizmu močno sonce lahko škoduje. Nekateri otroci se morajo igrati na vročini ure in ure, ker starši mislijo, da mora najmlajši v poletnih mesecih izkoristiti prav vsak sončni žarek. O zdravilni moči sonca veliko slišijo in berejo. V strahu, da otrok ne bi dobil rahitisa, ter v želji, da bi bil pozimi bolj odporen, ga venomer naganjajo na sonce.

Razumna mati bo vsekakor sončila svojega otroka, toda previdno. Polagoma ga bo navajala na sonce: v začetku samo nekaj minut, nato pa vsak dan več. Pazila bo, da bodo otroci do enega leta imeli glavico med sončenjem vedno v senci. Šele po osmih oziroma desetih dneh, ko je otrok že zagoret, ga pustimo igrati na soncu po mili volji, vendar mu moramo zaščititi glavo z belim platnenim ali slamnatim pokrivalom. Tudi sončna očala so koristna, ker varujejo oči pred premočno svetlobo. Stekla pa ne smejo biti pretemno obarvana.

Uporaba preparatov za zaščito kože pred sončnimi žarki je pri večini otrok odveč, ker imajo v koži dovolj maščobe. Da koži ne odvzamemo preveč prirodne maščobe, je ne smemo pogosto umivati z milom. Kot sredstvo za zaščito kože je priporočljivo čisto neparfimirano olje, s katerim namažemo otroka že nekaj ur pred sončenjem. Če dobi otrok kljub temu opekline, poskušajmo devati nanje v mlačnem kamiličen čaj namočene brisače. V lekarni bomo zvedele še za druge preparate, ki blažijo opekline. Otroka, ki dobi opekline, nekaj dni ne smemo spustiti na sonce. Za igro mu poiščimo senčen kraj.

Torbico bomo napravile same

Za torbico na zgornji skici potrebujemo 2 krat po 70 cm blaga pisanega in enobarvnega. Iz obeh tkanin izrežemo velik krog, oba kroga združimo. Tkanino obšijemo in obrnemo, da dobimo tako dvojni krog. Nato ga lepo zlikamo, zganemo na polovico kot je to označeno pod črko A ter prešijemo z velikimi vbodi. Na mestu pod črko B napravimo luknjico in prišijemo gumb ter isto tako pod črko C.

Praktični nasveti

Mašne madeže na obleki poskušajte očistiti tako, da nanje nastrgate krojaško kreda, ki jo pustite nekaj časa, potem pa blago dobro skrtačite.

Kompite kuhajmo vedno tako, da sadje vržemo v že zavreto sladkorno vodo, potem pa kuhamo po potrebi.

Mlečni kavi izboljšamo okus, če ji med kuhanjem dodamo ščepec soli.

Sama še nekaj dni...

Garderoba za dopustne dneve naj ne bo preobsežna

Dopust se bliža. Samo še nekaj dni in odpotovale bomo. Ste že razmislile, kaj vse bo treba urediti pred odhodom? Da ne boste česa pozabile, preberite naslednje vrstice.

Stanovanje zapustite pospravljeno, sicer boste ob vrnitvi takoj slabe volje, ker bo vse narobe. Tudi perilo morate oprati pred dopustom, da bo lepo zlikano in zloženo počakalo v omarah. Okna v stanovanju zaprite, spustite rolete, če pa teh ni, si pomagajte s temnim papirjem, ki ga pritrdite na notranji strani zunanjih oken. Divan, postelje, stole in fotelje prekritje s platnenimi prevlekami ali papirjem in jih tako obvarujte pred zapraševanjem.

Izprazniti morate tudi shrambo. V njej ne smete pustiti nobenih živil, ki bi se lahko pokvarila (povrtnina, kruh, sadje, maslo itd.). Tik pred odhodom zaklenite omare, zaprite glavni vod vodovoda in še enkrat pogledjte, če ste

izključile radio, električni kuhalnik in likalnik. Če odhajate za dalj časa, izročite ključ od stanovanja sosedu, da bo kdaj pa kdaj prezračila stanovanje oziroma zalila okrasne rastline, ki jih morate pustiti na svetlobi.

Pri številnih opravkih pri urejanju stanovanja pa ne smete pozabiti nase. Predvsem si uredite pričesko, če hočete, da se na počitnicah ne boste počutile neugodno. Lase pripravite na bivanje pod vročim poletnim soncem. Doma si jih operite, vsak dan jih ščetkajte in po možnosti tudi redno masirajte lasišče s konci prstov, da tako poživite obtok krvi v kapilarah. Tudi nega rok in nog pred dopustom ne bo odveč.

Garderoba za dopustne dneve, naj ne bo preobsežna, ker vas bo samo ovirala. Ako odhajate na morje, vzemite s seboj dve kopalni obleki, dolga, tričetrtinske ali kratke hlače, dve ali tri bluze, krilo, jopico, obleko na gumbe za plažo ter eno ali dve pralni obleki za sprehode. Svileno obleko za zvečer boste potrebovale samo v večjih kopalniških krajih. Za plažo si preskrbite še natičake ter lepo torbico, najbolje nepremočljivo, v kateri boste imele shranjen kopalni kostim in toaletni pribor. Za otroke vzemite s seboj samo pralna oblačila.

Tiste, ki bodo preživele poletne počitnice v gorskih krajih, pa naj zložijo v potovalno torbo športno volneno krilo, hlače, bluze s kratkimi in dolgimi rokavi, pulover ali jopico, nepremočljivo jopico za deževne dneve in gorske čevlje za morebitne daljše izlete.

RECEPTI

JEDILNIK

KOSILO

Spinačna juha
Narastek iz skute
Rabarbarin kompot

Juha: 1 1/2 l kostne juhe, 15 dkg špinaca, 4 dkg masti ali masla, 3 dkg sira, 2 jajci, muškato orešček, sol, 10 dkg belega kruha.

Na raztopljeni masti opravimo na lističe zrezan kruh, zalijemo s kostno juho, dodamo sesekljano surovo špinaco, razžvrkljana jajca, muškato, sol in nariban sir. Juho dobro zmešamo in jo takoj postavimo na mizo.

Narastek: 3/4 l mleka, 7 dkg masla ali margarine, 12 dkg moke, 3 rumenjaki, 10 dkg sladkorja, 5 dkg rozin, 50 dkg skute, 1/8 l smetane, sneg 3 beljakov, timonina lupinica, vanilin.

Maslo, mleko s soljo in sladkorjem zavremo, dodamo moko, mešamo, da se loči od kuharice (nekaj minut), nato malo ohladimo, dodamo rumenjake, vanilin, lim. lup., rozine, skuto smetano in nazadnje trd sneg. Vse skupaj narahlo zmešamo in stresemo v pomazano in z drobtinami potreseno kozico ali narastkov model. V pečici pečemo približno 40-50 minut.

Kompot: V sladkano vrelo vodo stresemo olupljena, narezana stebila od rabarbare. Če dodamo lim. lupinico, je okus še boljši.

(Opomba. Rabarbarinih pecljev ne režemo, pač pa lomimo. Najbolj okusni so nekoliko rdečkasti spodnji deli pecljev.)

VEČERJA

Zapečen krompir z jajci, solata.

1 1/4 kg krompirja olupimo, zrežemo na tanke lističe. V dobro pomazano kozico stresemo zrezan krompir, dodamo zdrobljen česen, sol, poper, malo muškatoovega oreščka, 3 razžvrkljana jajca, nekoliko naribanega sira in malo mleka. Po vrhu pokapamo jed z raztopljeno maščobo in potresemo z naribanim sirom, nato jo pečemo približno 1/2 ure v pečici. Jed postavimo s solato na mizo.

Sirup iz borovnic

Na 1 l soka vzamemo 40 dkg sladkorja.

Očiščene borovnice denemo v posodo, ki jo postavimo v drugo večjo, v kateri je vrelo vodo. Segrevamo, dokler borovnice ne razpadejo. Vse skupaj pretlačimo, dodamo sladkor, kuhamo 10 minut, nato sok nalijemo do roba v čiste in pogrejte steklenice, ki jih potem zapremo z gumijastimi kapicami in ohladimo. Sok pred uporabo poljubno razredčimo.

Borovnice v patentnih kozarcih

Na 1 l borovnic vzamemo 20 dkg sladkorja.

Borovnice preberemo, če je potrebno tudi operemo in dobro odcedimo. Dobro osušene spravimo v kozarec, in sicer najprej plast borovnic, nato plast sladkorja, spet plast borovnic itd. Kozarec zapremo in steriliziramo, ozek literski kozarec 20 minut, širok nizek, tudi literski, 25 minut pri 100°.

MODA

BLUZE ZA POLETJE

Bluze so neposredljivi del ženske garderobe, zato jih nikoli nimamo preveč. Na sliki si lahko ogledate nekaj modelov za poletje — svilenih bombazastih — enobarvnih in vzorčastih.

Po gorenjskih „plažah“

ZANIKRNA KOPALIŠČA V
TURISTICNIH KRAJIH — OB
SOBCEVEM BAJERJU JE
PRIJETNO — V KRANJU
NAJBOLJ »ZABELJENA«
VSTOPNINA — KOPALCEM SE
OBETAJO BOLJŠI ČASI

med kopalci v manjšini, bomo zato danes pogledali, kako se počutijo kopalci v gorenjskih kopalščih in kaj jim le-ta lahko nudijo. V enodnevem obhodu ni bilo težko ugotoviti, da so kopalci po večini nezadovoljni in lahko trdimo, da je njihovo nezadovoljstvo mnogokje upravičeno.

BORBE ZA NOVO KOPALIŠČE JE KONČAN

Ali je Tržičanom potrebno kopaljšče ali ne, o tem so se v Tržiču »prekljali« toliko časa, da bi medtem že lahko zgradili kopaljšče. Mladina si ga že vrsto let želi, medtem ko so bili nekateri starejši proti tej tako koristni pridobitvi, češ le kaj nam je kopaljšče potrebno in zakaj naj bi zanj trošili denar. Res je sicer, da ima takšno oporekanje korenine v hudi tržiški stanovanjski stiski. Toda, ne smemo pri tem pozabiti, da pri novogradnjah ne gre le za stanovanja, temveč tudi za vse drugo, kar potrebuje današnji človek. Kot že rečeno, »prekljanja« je zdaj konec. Zmagala sta mladina in čas. Toda, spet ovira, ki je že tri leta ni moč premostiti. Prostor, ki je po urbanističnem načrtu določen za novo kopaljšče, je že davno določen, ni pa še načrtov. Sedaj je edina želja Tržičanov, da bi

čimprej dobili načrte, kajti sredstva za novo kopaljšče so že zagotovljena. Če bodo »ekspresni« arhitekti tokrat hitrejši kot je njihova navada, bodo v Tržiču že prihodnje leto dobili plavalni bazen.

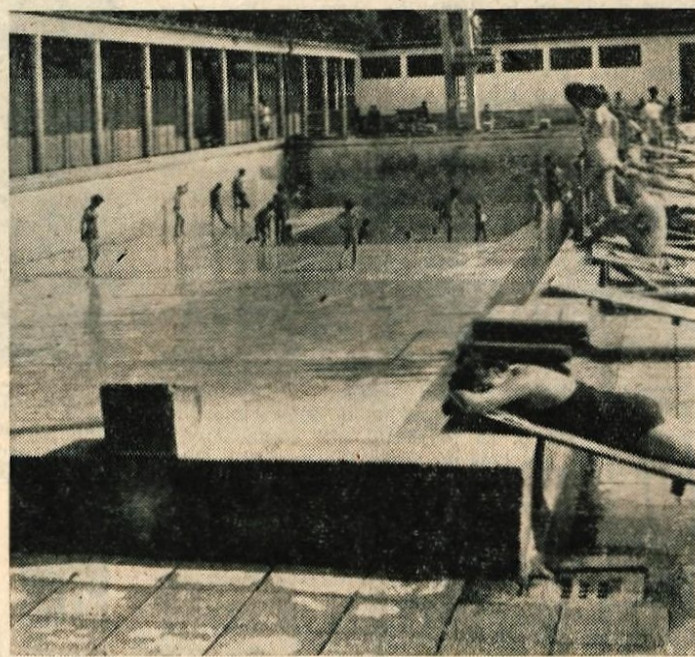
Marsikdo se bo vprašal, zakaj smo načeli kopaljščni problem najprej v kraju, kjer kopalcev še sploh ni. Morda pa je najbolj prav tako: Tržičani so si končno le priborili, da jim bo v bližnji prihodnosti kopaljšče zagotovljeno, med-

hitro oglašil eden izmed njih. »Res je, da imamo kopaljšče, toda brez vode (to je bilo 8. julija). Bazen je sicer bil poln vode že v začetku junija, pred dobrim tednom pa so vodo spustili, čeprav še ni bila tako umazana. No, in komaj se je ponovno natekla, so jo spet spustili. Vreme pa tako lepo!«

Tako je tudi bilo, ko smo si takoj nato ogledali kopaljšče v Radovljici, ki je dokaj zanemarljivo. Vendar je bilo ta dan v kopaljšču kljub temu precej kopal-

Kdo bo prvi? Težko če bo komu uspelo stopiti na veliko »žogo«, ki se pozibava na Blejskem jezeru.

Sonce je močno pripekalo, toda tistega dne je bilo kopaljšče v Radovljici prazno.

tem ko si v nekaterih krajih, kjer že imajo kopaljšča, ne znajo priboriti vsaj tolikšna sredstva, da bi plavalne bazene vzdrževali in jih z leta v leto izpopolnjevali.

V RADOVLJICI TEGA NI

Bil sem na Bledu, kjer me je presenetila večja skupina Radovljčanov, ki se je prišla kopat. »Kam pa naj to zapišem?« sem jih hitel spraševati. »V Radovljici je eden najlepših plavalnih bazenov, vi pa hodite na kopanje drugam.«

»Saj ni, da bi govoril,« se je

cev. Le-ti so se morali kopati v ledeno mrzli vodi, ki jim je segala komaj do kolen, pa so kljub temu morali plačati vstopnino. Po nekaj dnevih, ko se je voda natekla v bazen, so morali kopalci čakati še skoraj teden dni, da se je ogrela. Vodo so baje brez potrebe spustili iz bazena. Pa še to: vodovodno omrežje je pri nas tako ali tako preveč obremenjeno, pa se z vodo takole igramo.

V radovljiškem kopaljšču pa je opaziti še več drugih pomanjkljivosti, ki govorijo o malomarnosti:

V stanovanju za čistilko je stranka, ki s čiščenjem na kopaljšču nima nič opraviti. Kdo bo čistil kopaljšče?

Cistilne naprave ob robu bazena ne delajo!

Ceprav je bila streha nad objektom ob bazenu popravljena, so jo morali člani plavalnega kluba skrpati na treh krajih zamašiti.

V prostorih za bufete in restavracijo je mizarska delavnica!

Tuši, predvsem tisti s toplo vodo, ne delajo.

Če bi bili še bolj natančni in pikolovski, pa bi lahko našli še marsikaj. Lahko trdimo, da je kopaljšče v Radovljici brez uprav-

nikla, čeprav morda tega ima, toda vse kaže, da le na papirju.

ZE ČETRTI NAČRT

Vse bolj poudarjamo vlogo turizma na Gorenjskem. Prav gotovo bi prišlo v to poglavje tudi kopaljšče na Bledu. Toda kopaljšče ob blejskem jezeru je letos še bolj klavarno, kot je bilo lani! Kje so vzroki? Za Blejčane spet načrtil! Ze dlje je slišati o asanaciji blejskega jezera, toda načrtov še ni. Sedaj že projektirajo četrti načrt, ki bo zahteval polovico manj sredstev kot jih je prvi (četrti 45 milijonov, prvi 90 milijonov dinarjev).

Govora je bilo o tem, naj bi bila ob blejskem jezeru tri kopaljšča. Vendar tega ne bo moč urediti, kot so kasneje ugotovili, ker je edina primerna lega za kopaljšče le tam, kjer že je. Torej bo tudi v prihodnje na Bledu eno kopaljšče. Od starega bo ostal le zidani del, kar pa je lesenega, bodo podrli. Seveda bodo morali tudi beton obnoviti. Novo kopaljšče bo imelo manjše objekte, zato pa večjo površino za sončenje in bo lahko sprejelo 2.000 do 2.200 kopalcev. Kabine bodo v novem kopaljšču sodobno urejene in bo cena zanje precej visoka, medtem ko bodo omarice zelo poceni. Vsekakor je želeli, da bi bilo to kopaljšče odprto že prihodnjo sezono.

PO TRIDESETIH LETIH OB SORI NOVO KOPALIŠČE

Ločani so si uredili prijetno kopaljšče ob topli Sori. Vendar pa

so sedanji objekti že dotrajani. Kabine ob Sori so zgradili že 1928. leta, kopaljšče pa je brez električne razsvetljave. Turistično društvo v Škofji Loki je vse to uvidelo in ob starem kopaljščem objektu že grade novo kopaljšče. Vsekakor pa bi bilo priporočljivo, da bi na kopaljšču v Škofji Loki še v letošnji sezoni uredili električno razsvetljavo in morda tudi ozvočenje.

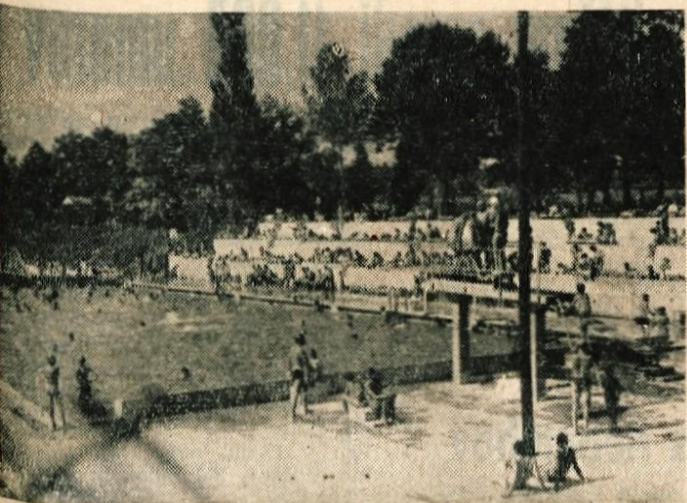
DVESTO DINARJEV ZA KOPANJE

Toliko bi morala plačati vstopnina v kranjskem kopaljšču petčlanska družina (od tega 1 dijak), ki bi dobila veliko kabino, ker malih ne bi bilo več (te so 20 dinarjev cenejše). Skoraj ni kopalca, ki bi se ne spotaknil ob tako visoko vstopnino v kranjskem kopaljšču. Vsekakor pa tudi ni moč najti vzroka za tako visoko vstopnino! Jeza kopalcev pa še se poveča spričo tega, da morajo dolgo čakati na vrečko za obleko, ki je najcenejša — 30 dinarjev. Toda, kako potem priti domov, če iz vrečke zmanjkajo nove hlače? Tudi to se je pripetilo zadnjo nedeljo enemu izmed kopalcev. Nad tisoč kopalcev je v nedeljo uporabilo vrečke, za to delo pa je bila na razpolago ena sama službenka. Sedaj si pa predstavljajte: če ta službenka vsako minuto lahko postreže z vrečko največ trem kopalcem, kdaj je lahko dobil vrečko petstoti kopalca, ali pa potem dobil obleko! Kaj šele tisoči! In kdo naj potem pri tolikšnem delu lahko še odgovarja za vse, kar je v vrečkah. Ker je ob lepem vremenu v kranjskem kopaljšču mnogo več kopalcev, bi morala uprava vsekakor poskrbeti za hitrejšo in zanesljivejšo uslugo kopalcem.

V kranjskem kopaljšču se je pripetil v nedeljo tudi takle primer. Ob bazenu ni nikjer napisnih tabel, ki bi opozarjale plavalce in neplavalce, koliko je voda na posameznih mestih globoka. Tako se neplavalcu kaj hitro pripeti, da mu zmanjka trdnih tal pod nogami. Takšen primer je bil tudi v nedeljo. K sreči pa je F. T. opazil, da nekdo »požira« vodo in ga je rešil, morda celo smrti. Sploh je skoraj v vseh kopaljščih opaziti, da ni niti najnujnejših varnostnih opozoril. Na kopaljščih bi lahko biti jasno označeno, kje le malo kopajo plavalci in neplavalci.

TISOČ KOPALCEV OB SOBCEVEM BAJERJU

Doslej smo govorili le o krajih, kjer so že kopaljšča in kopalci, sedaj pa se ustavimo še tam, kjer so le kopalci. Morda ne bo odveč trditve, če rečem, da se kopalci še kar dobro počutijo ob Bohinjskem jezeru, prav gotovo pa najboljše ob Sobčevem bajerju pri Lescah. Sobčev bajer ima čudovito okolico in se ob tem umetnem jezeru zbere ob sobotah in nedeljah tudi nad tisoč kopalcev. Vse priznanje ObLO Radovljica, ki je v kratkem času uredil ta sila mikavni kotiček. Ko bodo predvideni načrti uresničeni, bodo kopalci ob Sobčevem bajerju vsekakor najbolj zadovoljni. Tudi v Bohinju bodo uredili kopaljšče in prav tako ob Zbiljskem jezeru. FaBo

Sava in Kokra sta mrzli, kopaljšče v Kranju pa postaja že pretesno.

gorenjske bodice

△ Ne morem si kaj, toda Kamnik mi je zadnje čase prirasel k srcu. — Ko sem te dni spet obiskal to mikavno mesto, me je kar nenadoma obšla neka čudna misel. Občudovati sem namreč začel močne ljudi. Niso redki, ki se pod težo 50 in več kilogramov, še nič ne krivijo, medtem ko jaz pod 20 kg sopiham kot kovaški meh. Se večji rešpekt imam pa pred tistimi, ki lomijo železo, kot vrbove šibe. Do sem je vse v redu. Nikakor pa ne morem trpeti, da nekateri kažejo svojo moč nad plotovi, ograjami na mostovih ali celo nad prometnimi znaki. — Kar premislite! Ko sem tistikrat pešal po kamniških ulicah in prodajal zijala, mi je nenadoma obviselo oko na tujem avtomobilistu; z avtomobilom vred se je zelo čudno obnašal. Ugotovil sem, da išče možakar primeren prostor, kjer bi parkiral. Znaka, ki dovoljuje parkiranje pa nisem našel na vsej ulici. Sploh so prometni znaki zadnje čase v Kamniku prava redkost, kajti objestni ponočnjaki, ki križarijo v nočni temni po tukašnji ulici, so mnoge pospravili ali pa vsaj poškodovali. Posebno prizadeti so bili znaki v Kidričevi ulici. Pred gimnazijo in na začetku ulice na klanecu najdes samo še luknje v pločniku, ki kažejo, kje je stal pred časom železni drog s prometnim opozorilom. Pa tudi tisti ostanek pred gimnazijo je zelo zgovoren. Iz tal štrli samo še 5 cm dolg železen štrcel, ki preži na noge mimoidoščih. S tistim štrceljem sem se kar čedno sprijaznil. Prav grdo sem se spotaknil oben! In telebnil. Tudi pred slaščičarno in pred lekarno stojita

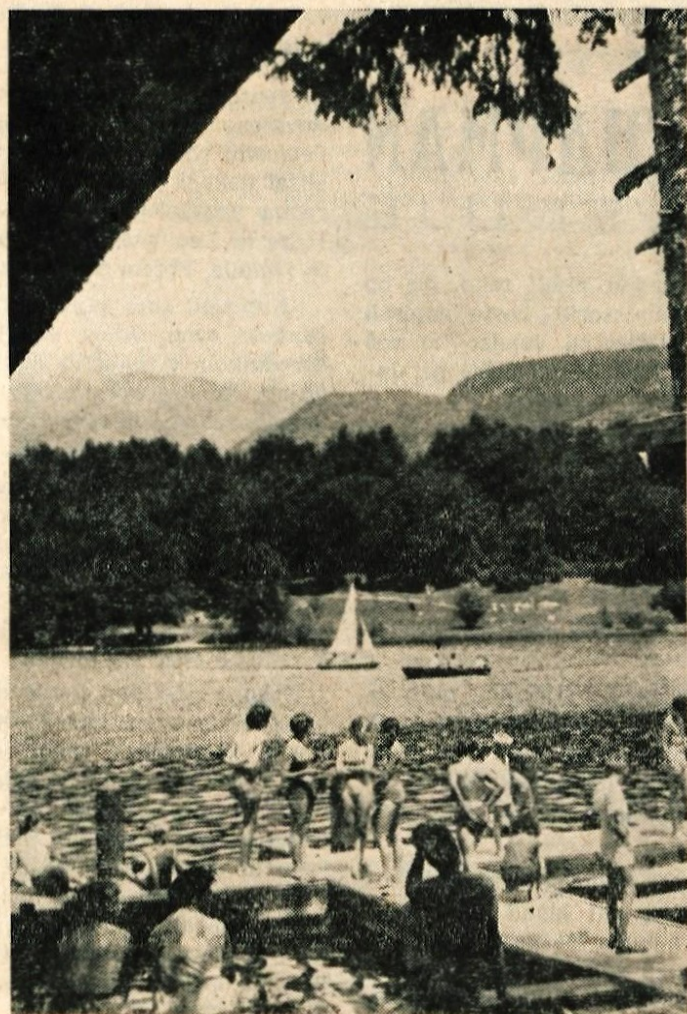
samo še železna droga brez prometnih opozoril; oba pa sta se odrekla nekdanji strumni drži. Zdaj se namreč nagibata kakor pijanca, vsak na svojo stran. Podoba je, kot bi čakala samo še na zaključno fazo vandalskega obračunavanja s pijanimi ponočnjaki. Tudi tista znaka pred pisarno Planinskega društva in pred hotelom »Planika«, ne moreta zatajiti srečanja z razdiralno močjo objestnežev. Najbolj nerodno je to, da avtomobilist ob golem železnem drogu ne ve, ali bi parkiral ali ne. To je še sreča, da se tudi milicniki praskajo za ušesi, ko skušajo razbrati, kakšen znak je njegova dni krasil vrh droga. Le v tem primeru so si prometna milica in vozniki motornih vozil enaki.

△ V ponedeljek zvečer sem se peljal po cesti iz Britofa proti Gorenjam pri Kranju. Rečem vam, da je bilo tako temno, da še svojega nosa nisem videl pred seboj. Ko sem prispel v Gorenje, mi pa ni hotelo v glavo, da vsa cesta nima luči, ki bi svetile nočnim popotnikom. — »Hm, da se le nisem zmotil!« sem se ustrašil. Jadrno sem se obrnil in pognal iz Gorenj proti Britofu. Pa sem bil menda le preveč naiven, ko sem mislil, da bom s te plati našel tiste luči, ki jih z one plati nisem ugledal. Če bi z lučjo iskal razsvetljavo, je ne bi našel. Ne vem, s čem so se prebivalci, ki domujejo vzdolž te ceste in tisti, ki hodijo ponoči po tej temi, zamerili tistim, ki bi morali to prometno cesto že zdavnaj opremiti z lučmi?

△ Zdaj pa še skromen navsvet manufakturni trgovinici, ki leži tik parka nasproti Občinskega ljudskega odbora na Jesenicah. V navadi je, da mora prodajalec ustreči vsaki potrošnikovi želji, razen, če želji ni moč ustreči. Če se potrošnik ogreje za neko blago, ki je razstavljeno v izložbi — denimo — otroško majico, mora prodajalec za vsako ceno ustreči želji, nastalo vrzel v izložbi pa zapolniti z novim artiklom. Takšen poseg v izložbeni aranžma menda ni posebnoutrudljiv! Ta primer ne velja zgolj za trgovino na Jesenicah — takšnih primerov nekulture postrežbe bi lahko naštel še dolgo vrsto.

△ Za kranjske ribiče so napačili čudni časi. Brez pretiravanja: za kožo jim gre! Kadarkoli posedajo ob Kokri v neposredni bližini primskovskega mosta, so v življenjski nevarnosti. Takole je s to stvarjo! Paglavci iz bližnje okolice, morda tudi iz oddaljenih krajev, so namreč na račun ubogih ribičev glav, ki ure in ure nepremično strme v Kokro, sklepati ne navadne stave. Z mosta ali pa z vrha pečin mečejo kamenje na ribiče. Če zadeneš ribiča v glavo, je stava dobljena. Iz zapuhnih virov sem bil obveščen, da trenutno še ne pogrešajo nobenega ribiča, pa tudi nobenemu ni pognala na glavi buška. Dvoje je mogoče: da z učinkovito lekcijo te paglavce pouče o »nekoristnosti« njihovega početja, ali pa naj si ogroženi ribiči nabavijo čelade, ki jih sicer nosijo le motoristi.

Vas pozdravlja Vaš Bodičar!

Ceprav ob Bohinjskem jezeru še ni urejenega kopaljšča, se številni kopalci kljub temu prav dobro počutijo.

Škandal v vrhovih ameriške vlade Nav atak v Tihem oceanu

Guverner Adams, desna roka Eisenhowerja je prejemal kočljiva darila — Afera s skritimi mikrofoni

V Združenih državah Amerike je prejšnji teden izbruhnil velik škandal, v katerega je zapleten nihče drug, kot prvi pomočnik predsednika Eisenhowerja, guverner Sherman Adams. V aferi gre za darila, ki jih je Adams prejemal od bostonskega špekulanta z nepremičninami Bernarda Goldfina. Ta je bivši priseljencec iz Litve, ki je začel svojo kariero v Ameriki, kot čistoš dolarjev, gospe Adamsovi pa plašč iz najboljšega krzna.

Adams je pri zaslišanju zanikal, da bi Goldfine kakorkoli izkoriščal prijateljstvo z njim pri svojih kupčijah, kar bi pomenilo priznanje korupcije. Vendar pa so pri preiskavi prišle na dan Adamsove intervencije pri visokih državnih uradnikih v prid Goldfinu. Sodniki so ugotovili tudi, da dve bostonski družbi, ki trgujeta z nepremičninami Eisenhowerjevega prijatelja in svetovalca Adamsa, nikakor nimata v redu svojih bilančnih knjig in da sta imeli veliko večje dohodke, kot sta jih prijavili davčnim oblastem. Pokazalo se je tudi, da si je Goldfine izposodil od družbe celih 400.000 dolarjev, ali približno 130.000 več, kot je vredno celotno premoženje.

Poleg tega si je v letih 1945 do 1948 Goldfine z 21 nekritimi menicami izposodil od družbe 79.750 dolarjev, ne da bi za to plačal niti centa obresti. Leta 1949 pa je družba oprostila Goldfinu plačilo 67.833 dolarjev zapadlih obresti.

Goldfine je tudi dosegel — verjetno s pomočjo dobrih zvez z državno upravo — da mu je država Massachusetts plačal 700.000 dolarjev namesto 400.000, kot je bila prvotno pripravljena plačati za zemljišče v bostonskem pristanišču, pri čemer je Goldfine spravil v žep 200.000 dolarjev.

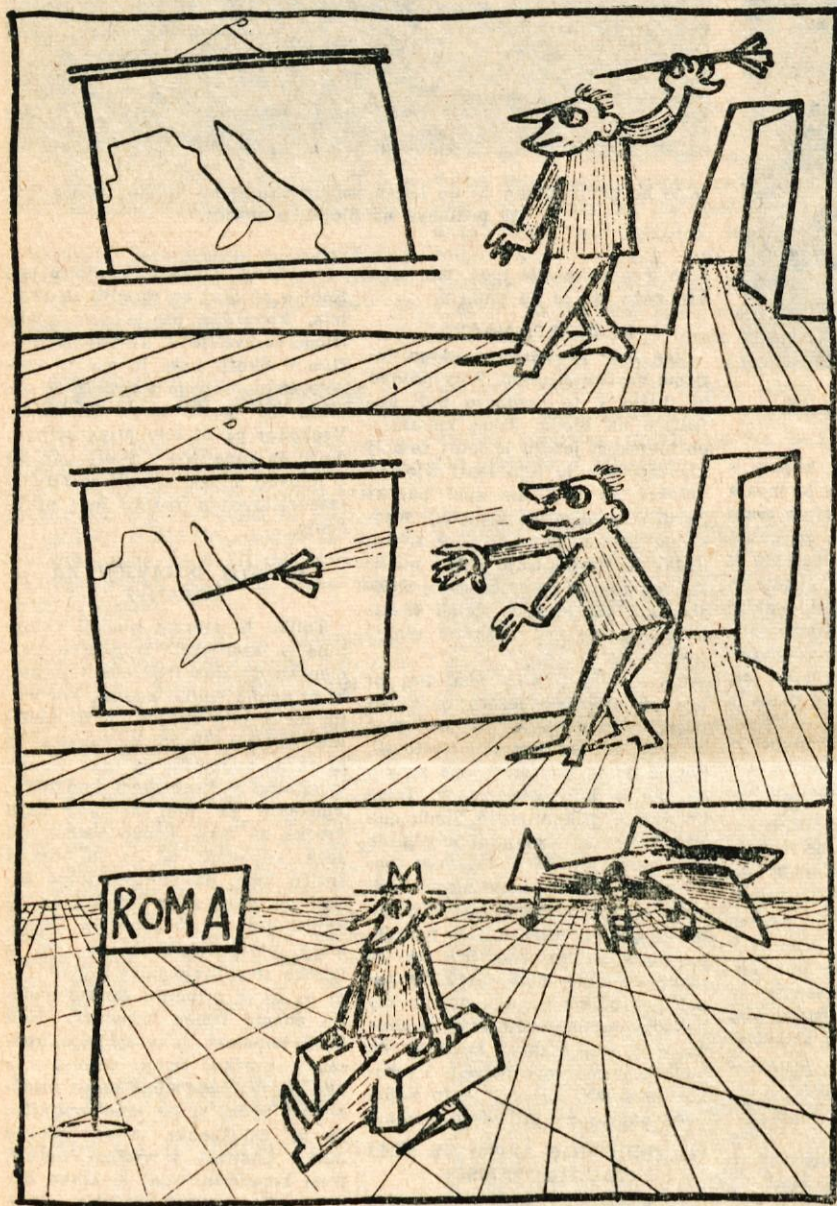
Poslanci ameriškega Kongresa so še zlasti napeli ušesa, ko so slišali, da je Goldfine v zadnjih petih letih preprodal ameriški vojski za 2.255.000 dolarjev (preko 1.400 milijonov lir) blaga za vojaške hlače in srajce. Razen tega pa še za dobrih 42.000 dolarjev blaga za prte.

Ko je lani novembra Goldfine začutil, da mu gorijo tla pod nogami, je skušal podkupiti tudi sodnika Wyzanskega. Poslal je tisoč dolarjev v »počasitev gospe Wyzanski« čeprev se s temi ljudmi ni nikoli seznanil.

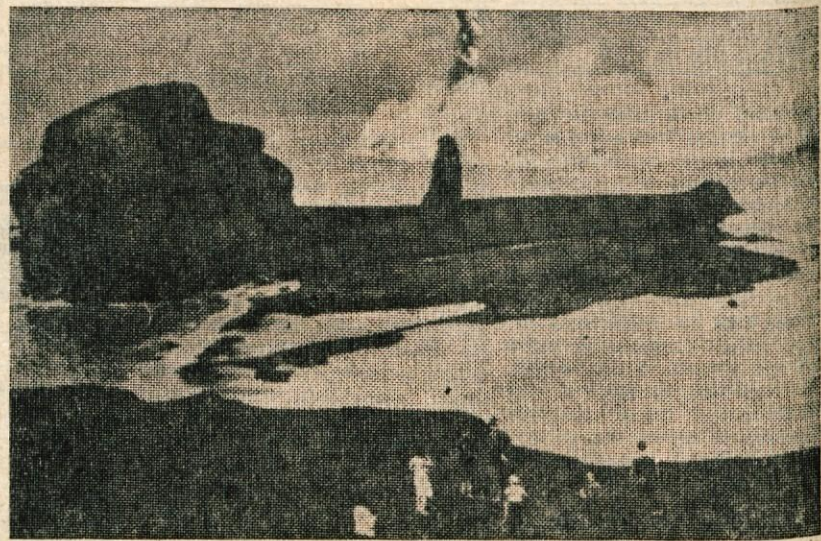
V začetku tedna je prišlo v tej aferi do novega razburljivega dogodka. V hotelskem stanovanju Goldfinovega odvetnika in šefa reklame Jecka Lotta je bil odkrit mikrofoni, katerega je namestil tam preiskovalec Shacklette, ne da bi bil dobil za kaj takega dovoljenje od parlamentarne komisije, ki ima namen ugotoviti odnos med Goldfinom in Adamsom.

Kmalu po odkritju mikrofona je Lotta javil, da so iz neke njegove sobe v hotelu bili ukradeni tudi bančni dokumenti, pisma in druge listine. Zaradi te ponovne afere je pretekli ponedeljek podal ostavko preiskovalec Shacklette, medtem ko parlamentarna komisija nadaljuje s svojo anketo, ki naj bi do kraja osvetlila celotno podkupovalno afero v najvišjih krogih ameriške vlade.

Kam na službeno potovanje

(IZ »RADA«)

Med otoki tega morja jih je mnogo, ki so nastali kot posledica ognjeniških erupcij. Ti pojavi se dogajajo tudi v današnjih dneh. Tako se je pred kratkim »rodil« nov otok, ki ga vidimo na naši sliki. Na njem so že prvi turisti — predvsem znanstveniki in pa novinarji.

Pred sodiščem zaradi 11.000 umorov

Proti sredini prihodnjega septembra bo sodišče v Bannu sodilo trem bivšim pripadnikom enot »Waffen-SS«, ki so bili čuvaji v zloglasnem taborišču Sachsenmausna pri Berlinu. Gre za 48-letnega Hermana Sorgeja, 41-letnega Wilhelma Schuberta in 42-letnega Martina Knittlerja, ki so bili obtoženi sokrivde pri 11 tisoč umorih. Vse tri so aretirali kot vojne hudovalce, brž ko so se vrnili iz ujetništva

v Sovjetski zvezi, kjer jih je neko vojaško sodišče obsodilo na dosmrtno prisilno delo zaradi usmrtnih ruskih vojnih ujetnikov. Leta 1956 so jih izročili Zahodni Nemčiji kot »nepomilostene vojne hudovalce«, na meji pa so jih nemške oblasti prijeli in zaprle.

Obravnavava proti njim bo trajala verjetno dva do tri mesece in zaslišano bo 161 prič različnih narodnosti: Nemcev, Čehov, Norvežanov, Poljakov, Belgijcev, Američanov in Židov. Obtožnica našteva pokol 10.800 ruskih vojnih ujetnikov, ki so jih usmrtili s strelom v tilnik, nato trpinčenje in smrtno mučenje 294 Židov in poljskih intelektualcev in to v razdobju med 1. 1933—1945. Obtožnica jih nadalje doži, da so lastnoročno ubili številne ujetnike in da so se udeležili množičnih pokolov vojnih ujetnikov, v sodelovanju z drugimi čuvaji, ki so bodisi že umrli ali pa se ne večje žive. Med to dolgo vrsto hudodelstev navaja obtožnica tudi kakšnih 40 poskusov umora.

Pri tem je vredno zapisati, da v Zahodni Nemčiji celih 13 let še vedno stopajo na prste bivšim pripadnikom nacistične vojske, medtem ko se v Italiji vrše procesi proti bivšim antifašističnim borcev — bivših pripadnikov fašistične vojske, ki so se odlikovali s pustošenjem tuje dežele in ubijanjem borev za svobodo, pa nihče ne preganja, ampak so včasih celo deželni odlikovanja za svoje »junaško« zadržanje na Balkanu.

Kongres debeluhov

Ze osem let imajo italijanski debeluhi vsako leto v mestu Cavouru svoj kongres, na katerem izvolijo najdebelejšega človeka, ki je potem nekak debeluharski prvak države.

Na kongresu se seveda na veliko gostijo. Tudi letos so časopisi opisali banket, na katerem je 60 zbranih trebušnikov pojedlo 60 kokoši, 300 postrvi, 90 kg šunke, 20 janjcev, 180 kg cvetače, celo goro gob itd. Vse pa so začili s 400 steklenicami vina in nekaj sodčki piva. Ta banket vsako leto priredi restavratore Genovesio, ki je sam težak 120 kilogramov, vendar »suha traska« proti ostalim.

Letos so proglasili za prvaka Felica Alberonija iz Voghere. Ko so ga stehali pred gostijo, je tehtnica pokazala 197 kg in 300 gramov. Novi prvak je trgovec s sadjem in zelenjavo, star 64 let.

FRANK OWEN:

27

EDDIE CHAPMAN PRIPOVEDUJE

Torej, vaše poročilo boste vedno pisali tako, da bo papir stal navpično. Ko boste to storili, boste napisali navadno pismo izmišljenemu prijatelju, vendar bo vaš papir stal vodoravno. Zatem ga pošljite po pošti na določeno addresso v eno izmed nevtralnih dežel.

Vprašal sem ga, ali se lahko zanesem, da bo moje poročilo prodrlo skozi cenzuro. Odvrnil mi je: »Devetdeset odstotkov po tej poti poslanih poročil pride na cilj.«

Vprašal sem ga tudi, kako je možno odkriti to črnilo, vendar pravega odgovora nisem dobil. Povedal mi je le, da mora biti pismo izpostavljeno trem mehničnim procesom, preden postane vidno in s tem odgovorom sem se moral zadovoljiti.

Profesor je ostal pri nas še tri do štiri dni, nato pa se je vrnil v Berlin. Dogovorjeno je bilo, da mu bom vsak dan za vajo pisal po eno pismo. Kdaj pa kdaj sem dobil od njega po radiu pripombe glede svojih napak, ki sem jih storil, dokler ni starec naposled izjavil, da je zadovoljen z mano.

Medtem je vsakdanje življenje teklo po običajnih kollesnicah. Vsak teden smo šli kupovat blago za dvorec, seveda na črno borzo. Za te nakupe so nam dajali na kupe denarja, ker nismo kupovali samo za nas, marveč tudi za našo pariško enoto s sedežem v hotelu Lutetia. Obiskovali smo vse oddaljene vasi in govorili s kmeti. Rade volje so nam dajali svojo hrano, ker smo jo trikrat preplačali.

Včasih, kadar so fantje mislili, da bo kmeta težko pretentati, so se preoblekli v Francoze. Leo in Hans sta dovršeno govorila francoski in s svojimi baskijskimi čepicami sta bila videti kot prava Francoza. Pogosto sem slišal kakega lahkovernega kmeta psovati na ves glas na račun nezaželenih gostov — Nemcev, vtem ko sta mu Hans in Leo vneto pritrjevala, naglo opravila svoj posel in izginila. Potem sta vso zadevo imela za posrečeno šalo.

Kupovali smo jajca, gnjati in piščance, surovo maslo in celo ovce. Jajca so Nemci poslali bodisi v Pariz ali sorodnikom v Nemčijo skupaj s celimi kilogrami masla in gnjati. Te črnoborzijske posle so opravljali vsi rodovi nemške vojske in oblasti so jih pri tem podpirale.

Med takšno ekspedicijo smo srečali dva mlada častnika, ki sta prišla iz Belgije na dopust. Pri sebi sta imela na stotisoče frankov in kupovala zaloge za cel bataljon, ki je počival v Nemčiji. Nemškim vojakom so dovoljevali, da lahko ob odhodu na dopust nesejo s seboj živil, kolikor morejo. Tako si jih videl na železniških postajah, kako nosijo kovčke, nabite z blagom in tu pa tam celo katerega z zaklano ovco na plečih.

Nekega dne sem kupil živega odojka in ga spustil, da je tekal po vrtu. Krstil sem ga za Bobbyja in kmalu je postal ljubljeneček vseh. Bil je zelo pametna žival. Če sem prišel na vrt in ga poklical, je priteklo k meni kakor dresiran pes. Če sem ga dregnil s palico, je legel na hrbet in dvignil parklje kvišku. Včasih sem odšel na breg reke in on mi je sledil. Ko sem ga klical, so francoski kmetje pričakovali, da bodo ugledali psa. Smejali so se, ko so ugledali sopihajočega in krulečega Bobbyja. Medtem ko sem plaval, je Bobby potrpežljivo ležal v hladnem blatu in se kopal v njem, zatem pa ubogljivo odkoracal za menoj domov.

Avgusta sem odšel s Thomasom iz Nantesa v Pariz preko Berlina. Tedaj sem prvič obiskal nemško glavno

mesto. Na svoje veliko razočaranje nisem imel veliko priložnosti, da bi si ogledal mestne znamenitosti. Najin vlak je odpeljal z Gare du Nord ponoči in do Berlina sva imela rezervirani mesti v spalnem vozu. Zaradi zatemnitve so morale biti vse zavese spuščene. Ob prihodu na potstidamski kolodvor pa naju je čakal avto. Drveli smo skozi Berlin in se ustavili pred hišo v predmestju. Tedaj nisem mogel doobra oceniti škode, ki jo je povzročilo bombardiranje, ker so Nemci iz opreznosti poskrbeli, da bi ne videl preveč. Sprejel nas je možki, ki so mu rekli profesor Karl. Bil je posebej, star kakih 65 let, povpraševal me je po sabotajah, pred njim sem moral pokazati vse, česar sem se naučil, mimo tega pa mi je pokazal še nekatere druge metode za izdelovanje dinamita in vžigalnikov. Da bi mu ustregel, sem izdelal tempirano razstrelivo, napravil ogenj samo s kislino in žepno uro, pripravil eksplozivni premag za uporabo na ladjah in storil še mnogo drugih manjših reči. Po štirih dneh je izjavil, da je zadovoljen in tako sem se vrnil v Nantes.

Septembra je von Grunena obiskal tudi polkovnik tankovske brigade (mislim da je bil to njegov osebni prijatelj) in bil priča mojega napredka. Polkovnik je bil zelo važna oseba v nemški vojski. Prispel je v štabnem avtomobilu — mož orjaške postave, visok 181 cm, širokopleč, oglate brade in modrih oči. S svojo brigado se je boril pri Harkovu. Opisujejo to bitko, je rekel, da je bila zelo ogorčena, da so imeli hude izgube, hkrati pa je izrazil prepričanje, da bo Nemčija zmagala. Kasneje sem zvedel, da je padel pri Stalingradu.

V zvezi z nemško disciplino me je zmeraj presenečalo dejstvo, da so častniki in vojaki jedli isto hrano. Pri kosilu je polkovnikov sofer sedel na njegovi desnici in njegov predstojnik ga je često pozval, naj pije ali okusi kak posladek. Kaplar je, tako je bilo videti, spoštoval svojega polkovnika in prepričan sem bil, da bi šel za njim celo v pekel, če bi bilo potrebno.